

Pääallystö- lehti

3/2017 KESÄKUU

Eroamisiät nousevat

10 ➤

Puolustusvalmiuteen satsataan

16 ➤

*Suomi
Finland*
100

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIES 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

87. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2017,

aineisto-	ja ilmestymispäivät
numero	aineisto ilmestyy
4	18.8. 6.9.
5	6.10. 25.10.
6	24.11. 13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
Puh. 040 301 9294
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi
Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi
Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi
Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi
Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

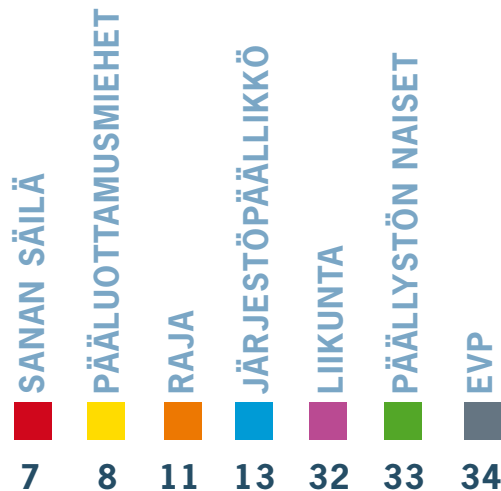
OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

Puheenjohtajapäivillä s.14

Samuli Vahteristo

- 4** Pääesikunnan päällikön tehtäväkenttä
- 8** Virkamiehen sivutoimi-ilmoitus
- 12** Maasotakoulu tukee kurssitapaamisia
- 14** Rajavartiolaitoksen lähitulevaisuuden haasteet
- 18** Kuka määrittää palkankorotuksesi?
- 19** Vuoden toimihenkilö Marko Ylönen
- 20** Leijona Catering on ravitseva kumppani
- 22** Tiedätkö mitä ateriaasi kuuluu?
- 24** Vuoden Rajamies: Ari Lakio
- 28** Siviilien ahdinko surettaa
- 30** Sotavuodet vaikeuttivat liiton toimintaa
- 32** Sauvakävely sopii kaikille
- 33** Vuoden urheiluteko: Aki Aarikka

Kannen kuva: Samuli Vahteristo

Akavan työelämäsioiden johtaja Maria Löfgren palkitsi Päällystoliiton "pitkän linjan" luottamusmiehiä. Halauksen ja kunniakirjan vastaanottivat Reino Mäkelä, Marko Luukkonen, Juha Susi ja Ilkka Huttula. Tilaisuuden avustajana toimi järjestöpäällikkö Arto Penttinen.

Turvallisuuteen satsataan

Maan hallitus linjasi puoliväliriihessä strategiaansa loppukaudelle ja päätti kohdentaa 98 M€ lisärahoitusta sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden kehittämiseen.

Kohdennukset liittyvät julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2018 – 2021 eli osa kohdennuksista koskee koko kehyskautta ja osa on määräaikaista ratkaisuja. Kohdennuksilla ei kuitenkaan ratkaista kokonaisturvallisuuteen liittyviä haasteita, jotka koskevat henkilöstöresursseihin ja toiminnan tasoon liittyviä tarpeita. Suunnitelmassa kuvataan hyvin myös ne haasteet, jotka tulevat vaatimaan erillisrahoitusta tulevina vuosina. Tällaisia ovat mm. puolustusvoimien suorituskyky- ja kehittämishankkeet (HX, LV2020, Kyber jne.).

Sisäministeriön hallinnonalalla kohdennukset menevät pääosin siihen, että noin 7 200 poliisimiehen taso voidaan säilyttää myös vuonna 2018, mutta kaivattua lisäystä ei ole luvassa, vaikka sille olisi selkeä tarve muuttuneessa toimintaympäristössä. Rajavartiolaitoksen osalta lisärahoitus kohdennetaan itärajan valvontaan, Helsinki-Vantaan lentoliikenteen kasvun ja sujuvuuden turvaamiseen sekä lisääntyviin EU-velvoitteisiin kehyskauden ajan. Valittaen on todettava, että Rajavartiolaitoksen osalta kohdennukset eivät riittävällä tavalla huomioi niitä tarpeita, joita rajaylityspaikkojen liikenteen vilkastuminen mahdollisesti tuo mukanaan – ollaanko kohta taas tilanteessa, jossa rajavalvonnan ja ylityspaikkojen välillä joudutaan ”pallottelemaan” ihmisiä edestakaisin?

Puolustusministeriön hallinnonalalla Puolustusvoimien toimintamenoihin lisätään vuosina 2018–2021 noin 50 M€ turvallisuusympäristön valmiuden parantamiseen. Lisäksi

sopimussotilaiden palkkaamiseen osoitetaan noin 2 M€ vuosina 2018–2019. Suunta on oikea, mutta vauhti ei päästä huimaa, sillä toiminnan osalta oltaneen edelleen siinä tilanteessa, että asetetut säästövelvoitteet syövät osan nyt kohdennettavasta lisävarallisuudesta ja uhkana ovat muuhun toimintaan kohdentuvat säästöt valmiuden turvaamiseksi. Muiden toimintojen tason määräaikainen lasku on joissain tilanteissa perusteltua, mutta tässä yhtälössä tason lasku muissa toiminnoissa kohdentuu viiveellä myös valmiuden ylläpitoon.

Haluan tuoda julki hämmästykseni kansainvälistä avunantoa koskevan hallituksen esityksen ja siihen liittyvien palvelussuhteen ehtojen neuvottelujen keskustelun tasosta. Varsinkin sosiaalisessa mediassa asiaa repostellaan täysin asiaa tuntemattomien tahojen toimesta, aivan kuin henkilöt olisivat olleet mukana lausumassa hallituksen esitykseen tai palvelussuhteen ehtoja käsittelevissä neuvotteluissa. Pidän varsin moitittavana sitä, että ammattisotilaita syyllistetään medioissa täysin väärillä perusteilla ja ilmeisen tarkeitshakuisesti joidenkin tiettyjen tahojen intressien ajamiseksi. Kannattaa aina muistaa, että sotilaallinen maanpuolustus on ammattisotilaille ammatti, mutta pääosalle myös vakaumus. Ei siis mikään edunvalvontakysymys, missä aate tai vakaumus olisi myytävänä.

Hyvää kesää kaikille lukijoille.

Sakari Vuoremaa
Puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuoremaa 040 301 9291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Juha Susi 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi.

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Pääesikunnan päälliköllä on laaja tehtäväkenttä

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Puolustuselonteon linjausten toimeenpanon ohjaaminen tulee olemaan Pääesikunnan merkittävä lähitulevaisuuden tehtävä, näkee Pääesikunnan päällikkönä kesäkuun alussa aloittanut kenraaliluutnantti **Timo Kivinen**. Selonteon toimeenpano käynnistyy sen jälkeen, kun eduskunta on antanut siitä lausuntonsa ja puolustusministeriö julkaissut oman ohjauskirjeensä. Pääesikunnan päällikkönä Kivinen on Puolustusvoimien toiseksi korkein virkamies ja puolustusvoimain komentajan sijainen. Pääesikunnan päällikkö johtaa Pääesikuntaa, joka toimii puolustusvoimain komentajan johtoesikuntana. Sen tehtävänä on Puolustusvoimia kokonaisuutena koskevan suunnittelun ja toimeenpanon ohjaaminen. Pääesikunta toimii sekä strategisen tason sotilaallisena että operatiivisena esikuntana. Se on myös viranomaispäätöksiä tekevä valtion keskusvirasto. Pääesikunta ja

sen johdossa olevat laitokset, pl. PVLOGL, muodostavat yhden Puolustusvoimien sisäisistä tulosityksiköistä.

Tehtävä on laaja ja vastuut sen mukaiset. Kivinen kuitenkin asennoituu uuteen rooliinsa rauhallisesti.

- Siirryin tähän ihan luottavaisella mielellä. Pääesikunta on edeltäjäni jäljiltä vakaalla pohjalla, ja Puolustusvoimauudistuksessa käyttöönotetut toimintatavat ovat vakiintuneet. Ja täällä on osaava ammattitaitoinen henkilöstö, kokee Kivinen.

Oppia ulkomailta

Rauhallista asennetta selittää Kivisen ura- ja koulutustausta. Kotimaan tehtävien ohella hänellä on kokemusta kansainvälisistä kriisinhallinta- ja sotilasasiamiestehävistä. Komentajana Kivinen on toiminut Karjalan prikaatissa ja Utin jääkärirykmentissä. Upseerien urakurssien ohella hän on kartuttanut osaamistaan kansainvälisissä koulu-

Kenraaliluutnantti Timo Kivinen suhtautuu myönteisesti henkilöstöjärjestöjen toimintaan. "Avoin vuorovaikutus järjestöjen kanssa tuottaa lisäarvoa."

tustilaisuuksissa, alkaen nuorena luutnanttina Yhdysvalloissa suoritetusta armeijan erikoisjoukkojen Ranger-kurssista.

- Kahden kuukauden pituisella kurssilla koeteltiin niin fyysisiä kuin henkisiä rajoja. Meistä kurssin aloittaneesta 124 sotilaasta koulutuksen läpäisi lopulta vain 62, muistellee Kivinen kokemustaan.

- Se mikä tuolloin koulutuksessa kristallisoitui, oli se, että pitää harjoitella niin kuin kuvittelee taistelevansa. Eli meilläkään ei kannata tehdä koulutuksessa sellaista, mitä ei todellisessa tilanteessa tehtäisi.

Myöhemmät opinnot ovat valmentaneet Kivistä laaja-alaiseen strategiseen ajatteluun. - Maailma on globalisoitunut ja verkottunut.

Sotilaille on tärkeää ymmärtää kansallisen puolustuksen lähtökohdat, mutta erityisesti ylemmissä tehtävissä pitää hallita laajemmin sotilaalliseen ja strategiseen suunnitteluun liittyviä kysymyksiä, kuvailee Kivinen kansainvälisen toimintaympäristön asettamia vaatimuksia.

Henkilöstömäärälle vähimmäistaso

Puolustuselonteossa asiat on esitetty tiiviisti, eikä Puolustusvoimien henkilöstön osuus saa siinä paljolti palstatilaa. Kivisen mukaan osuus sisältää kuitenkin merkittävän lauseen, joka linjaa Puolustusvoimien henkilöstömäärän.

- Yleensä meille on asetettu lasikatto, josta piirretään alaspäin. Nyt siellä on betonilattia, eli 12 000, joka on minimi, painottaa Kivinen.

Hänen mukaansa määrää pystytään nyt säätämään kehityshankkeiden ja kriisiajan tarpeiden mukaan. Toisaalta henkilöstöä voidaan myös toiminnan kehittämisen kautta kohdentaa mm. kouluttaja- ja operaattoritehtäviin.

Palkatun henkilöstön määrän lähtökohtana on aina sodan ajan joukkojen tarve - eli se, paljonko ammattihenkilöstöä tarvitaan reservistä koottavien joukkojen rungoksi.

Henkilöstön kohdentamisen osalta Kivinen korostaa kokonaisuuden näkemistä.

- Tarvitsemme henkilöstöä suorituskykyjemme käyttöön, ylläpitoon ja rakentamiseen sekä joukkojen harjoittamiseen. Pääesikunnan tehtävänä on katsoa, että näiden välillä on tasapaino, muutoin kokonaisuus ei toimi.

Puolustusvoimien sisällä työssä jaksaminen ja työuupumistapaukset ovat puhuttaneet henkilöstöä. Toisaalta työilmapiiikyselyistä ei ole saatu viestejä isommasta huolesta. Kivinen tiedostaa kuitenkin henkilöstöresurssien rajallisuuden ja tilanteeseen on Pääesikunnassakin reagoitu.

- Teemme koko ajan tarvittavia säätöliikkeitä niiden havaintojen ja kokemusten perusteella, joita uudesta organisaatiosta on tullut.

Eduskunnan käsittelyn loppusuoralla on lakiesitys Puolustusvoimien kansainvälisen avun antamisesta. Esityksen mukaisesti henkilöstölle säädettäisiin velvollisuus osallistua avunantotehtäviin ulkomailla. Haastatteluhetkellä, eduskuntakäsittelyn ollessa kesken, Kivinen ei halunnut lähteä arvioimaan lopputulosta. Hänen mielestään laki kuitenkin tarvitaan.

- Tilanteessa, jossa valtiojohto on päättänyt antaa sotilaallista apua toiselle valtiolle, pitää Puolustusvoimilla olla kyky toteuttaa tehtävä nopeasti. Lain lopputuloksesta huolimatta tehtäviin pyritään käyttämään

henkilöstöä, joka on ilmaissut halukkuutensa näihin, näkee Kivinen.

Koulutus kehittynyt myönteisesti

Kadettikoulun jälkeen Kivinen toimi kouluttajana ensin Uudenmaan rakuunapataljoonassa ja myöhemmin Päälystöpistossa.

- Koulutuksen resurssit olivat tuolloin nykyiseen verrattuna niukemmat niin ampumatarvikkeiden, ajoneuvojen kuin harjoitusvälineidenkin osalta. Koko kalustokirjo oli kapeampi ja kouluttajat saivat itse innovoida erilaisia maalilaitteita, muistelee Kivinen uransa alun tilannetta.

Päälystöpiston ajalta Kivinen muistaa erityisesti palvelustoverinsa, toimiupseerikouluttajana toimineen **Tapio Arolan**, jolta hän sai kädestä pitäen opastusta maalilaitteiden rakentamiseen. Lämpimät muistot jäivät muutoinkin.

- Arolan Tapsa oli ylivoimaisesti paras sotilaskouluttaja, jonka olen tavannut. Häneltä sain paljon oppia, tunnustaa Kivinen.

Koulutuksen nykytilanteesta ja tämän päivän asevelvollisista Kivisellä on valoisia, omaan komentajakokemukseen pohjautuva kuva.

- Puolustusvoimissa on onnistuttu seuraamaan yhteiskunnan trendejä ja kehittämään varusmiesten ja reserviläisten koulutusta näiden mukaisesti. Koulutuksen järjestelyt ja toimintakulttuuri ovat kehittyneet positiivisesti, kokee Kivinen.

Myönteisestä kehityksestä kertovat varusmies- ja reserviläiskyselyjen tulokset. Ne ovat nyt historiansa korkeimmalla tasolla. Osuutensa on myös varusmiesaineksella.

- Ylivoimainen enemmistö hoitaa palveluksen mallikkaasti. Hyvän peruskoulutuksen ansiosta nuoret ovat oppimiskykyisiä, mikä luo perustan myös asevelvollisten koulutukselle. Toisaalta koulutettavat ovat aikaisempaan nähden paljon kriittisempiä ja haasteellisempia johdettavia, kuvailee Kivinen nykynuorten ominaisuuksia.

Yleisen asevelvollisuuden tulevaisuuteen Kivinen suhtautuu luottavaisesti. Asevelvollisuudella on vankat perustelut: ilman sitä ei nykyisen kaltaista puolustusjärjestelmää kyetä ylläpitämään.

Asevelvollisuudella on myös laaja kansalaisten tuki. Viimeisimmän Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan tutkimuksen mukaan 79 prosenttia kansalaisista on sen kannalla. Puolustusvoimilla on suuri vastuu tilanteen säilymisestä.

- Vaikutamme maanpuolustustahtoon hyvällä varusmies- ja reserviläiskoulutuksella. Jos teemme asioita huonosti, se näkyy myös kansalaisten tuessa asevelvollisuutta kohtaan, painottaa Kivinen.

Resurssinäköymä kohtuullinen

Kivinen on tyytyväinen nykyisen hallituksen turvallisuutta ja puolustusta koskeviin linjauksiin ja määrärahopäätöksiin.

- Vaikka tämä hallitus ei päättäkään ensi vuosikymmenen rahoista, näköymä on tällä hetkellä resurssien suhteen kohtuullinen. Selonteon linjaukset pystytään näillä lähdöillä toteuttamaan, uskoo Kivinen.

Tästä huolimatta Puolustusvoimien on Kivisen mielestä edelleen kehitettävä omaa kustannustehokkuuttaan, kuten parhaillaan mm. tilahallinnan osalta tehdäänkin.

- Vaikka teimmekin ison Puolustusvoimauudistuksen, ei sillä voida ratsastaa ajasta ikuisuuteen.

Tiedustelulain tarve ymmärretty

- Valmisteilla oleva tiedustelulainsäädäntö ei ole tärkeä vain Puolustusvoimille vaan koko Suomelle. Nykyiset toimivaltuudet ovat riittämättömät, kun tieto on siirtynyt verkkoihin ja toimintaympäristö on muutoinkin haasteellisempi. Säännöksillä saisimme oman lainsäädäntömme yleiseurooppalaiselle tasolle, nyt olemme takamatkalla muihin nähden, perustelee Kivinen.

Hänen mukaansa esitetyt lisävaltuudet antaisivat huomattavasti paremmat edellytykset saada oikea-aikainen ennakkovaroitus Suomea uhkaavasta kriisistä.

- Oikea tilannekuva on lähtökohta kaikelle toiminnalle. Jos laki saadaan, meidän tiedustelujärjestelmämme pystyy tuottamaan parempaa tilannekuvaa, ja se on tietysti pohja kaikelle valmiuden säätelylle ja kohtamiselle.

Timo Kivinen

Pääesikunnan päällikkö,
kenraaliluutnantti

- 57-vuotias
 - Yleisesikuntaupseeri
 - Työskennellyt aikaisemmin mm. Pv:n strategiapäällikkönä, komentajana Karjalan prikaatissa ja Utin jääkärirykmentissä, PESUUNOS:n apulaisosastopäällikkönä, MPKK:n jatkotutkinto-osaston johtajana ja vararehtorina
 - Naimisissa, neljä lasta
 - Harrastaa kunto- ja penkkiurheilua, suunnistusta ja metsästystä
- Motto: Aina on parannettavaa

Päällystölehden Extra-numerossa

Puheenjohtajapäivien tahtotilat selvillä

Päällystöliiton jäsenyhdistysten edustajat, hallitus ja luottamushenkilöt kokoontuivat puheenjohtajapäiville 3.–5.5. valmistelemaan syksyn edustajakokousta. Tilaisuus koettiin erittäin onnistuneeksi ja asetetut tavoitteet saavutettiin vähintäänkin hyvin. Edustajakokouksen järjestelyjä sekä valmisteluja henkilövalintojen ja tulevan hallituskauden tavoitteiden osalta voidaan jatkaa varsin yksituumaisessa ilmapiirissä. Jäsenyhdistysten edustajat valmistelivat esityksensä tulevan hallituksen paikajaosta ryhmätyöissään ja samalla viitoittivat tietä vaalivaliokunnan työskentelylle kohti varsinasta edustajakokousta 9.–10.11. Lue lisää liiton jäsensivuilta.

Puheenjohtajapäivän antia:

- Vaalivuosi - liiton yhtenäisyyden koetinkivi
- Vaalivaliokunta valmistelee henkilövalintoja
- Lappeenrannan Päällystöyhdistys on asettanut oman puheenjohtajaehdokkaan
- Hallituspaikoille on jo nyt ylitarjontaa
- Kaavio henkilövalintojen aikataulusta

Muuta sisältöä:

- Puheenjohtajaehdokkaat saavat palstatilaa Päällystölehdessä
- Urakehitys vaarassa - opistoupseeritehtäviä pyritään siirtämään muille henkilöstöryhmille
- Merivoimilla laaja harjoitus Suomenlahdella
- Päätoimittajan palsta
- Kodin kyberopas - ohjeita digitaaliseen arkeen

Valmius velvoittaa

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

Eläkkeelle jääville tarjotaan ohjeita siihen, miten uuden elämänvaiheen voi kohdata ilman kriisejä. Meille ammattisotilaille tilanne on lähtökohtaisesti helpompi, koska emme varsinaisesti jää suoraan eläkkeelle vaan siirrymme ensin reserviin. Ja reserviläisinä meidän velvollisuutemme on nimenomaan valmistautua kohtaamaan kriisejä. Mieli ja ruumis on pidettävä taistelukunnossa, koska kutsu kertaamaan tai tositoimiin voi kolahtaa postiluukusta hetkenä minä hyvänsä. Tämä tavoite edellyttää tiukkaa kurinalaista elämää, mutta siihenhän olemme jo aktiivipalveluksessa antautuneet. Sotilaan suorituskyvyn perustan muodostaa säännöllinen päivärytmi. Herätys on paikallaan klo 6.00, jonka perään pyrhedetään puolen tunnin rivakalle aamulenkillä. Sen jälkeen kylmän suihkun kautta aamiaispyytään, jossa nautitaan haaleaa teetä puolen litran teräsmukista ynnä näkkileipää kera intin munan - siis pelkän keltuaisen kanssa, koska valkuainen jää sotilasperinteen mukaisesti irrotettavaan kuoreen. Tiukan puritaanisesti perinteitä vaalivat nauttivat sotilasmunansa jäisenä.

Aamiaisen jälkeen on hyvää aikaa kerrata keskeisiä ohjesääntöjä, esimerkiksi Sotilasmerkistöä ja -lyhenteitä, Suojelumiestä ja Taistelijan opasta - Yleistä palvelusohjesääntöä unohtamatta. Näin tietopuolinen valmius ei pääse hapertumaan.

Teoriatunnin jälkeen on paikallaan lähteä samoamaan metsään, jossa voi verestää välttämättömiä sotilastaitoja tuliasemien tiedustelusta luonnonmuonan hyödyntämiseen.

Puolustusvoimien verkkosivuiltakin löytyvän Luonnonmuonaohjeen lumoavat lounaat pitävät nälän loitolla ja reserviläisen ruokamenot kurissa. Lisäksi luonnonantimien hyödyntäminen sopii nykyiseen kasviksia suosivaan ruokatrendiin ja tarjoaa ekologisen vaihtoehdon ravintotarpeen tyydyttämiseen.

Yksi ohjeen ehdottomista hittiresepteistä - jäkäläkeitto - on syytä tässäkin nostaa valokeilaan. Siihen tarvitaan 10 kg jäkälää, 2 kg potaskaa eli koivuntuhkaa ja 100 litraa vettä. Seoksen annetaan tekeytyä muutamia päiviä, jonka jälkeen jäkälät valutetaan, kuivataan ja jauhetaan. Lopuksi jauhoista keitetään maittava soppa, jota riittää useammaksikin päiväksi.

Ravitsemuksen merkitystä taistelijan toimintakyvyn turvaajana ei sovi vähätellä. Totesihan jo Napoleon aikanaan, että "Armeija marssii vatsallaan". Eikä tällä todellakaan tarkoitettu pelkästään yhtä yksittäisen miehen etenemistapaa maastossa, eli ryömimistä.

Mutta palataan päiväohjelmaan. Reserviläisen valmiusvaadetta ei voi liikaa korostaa. Tärkeäähän on, että joukot saadaan nopeasti perustettua. Tämä edellyttää, että reserviläinen tarkkailee herkeämättä postiaan, jotta käskykirjeeseen kykenee reagoimaan ripeästi. Ei siis riitä se, että reppu on porstuassa pakattuna. Päivittäiseen postin jakeluun on viime vuosina tullut viivästyksiä, minkä vuoksi postin tarkkailu syö suhteettoman suuren siivun reserviläisen päivärutiineista. Toki tarkkailun aikana voi tehdä muutakin tähdellistä, kuten harjoittaa lihaskuntoa, rassata "morsiantaan" tai sen puutteessa ammuskella kuvitteellisia kuivalaukauksia. Multitaskaus tuo tekemiseen pöhinää, poweria ja hypeä.

Jos kaivattua kirjettä ei kuitenkaan kuulu, voi päivää jatkaa muilla tärkeillä toimilla. Kun sotilas ei taistele, hän huoltaa varustettaan ja lepää. Palveluspukua voi prässätä ja kenkiä kiillottaa. Voitonparaatiin valmistautuminen nostaa taistelumielialaa ja ehkäisee pitkästymistä. Eikä reservissä olo anna sotilaille mitään erivapauksia pukeutumisen suhteen.

Pitkän päivän päätteeksi voi rauhallisin mielin laskeutua laverille lepäämään ja uneksia, että ehkä jo huomenna Kusti kuljettaa kotiin kovasti kaivatun kutsun kertaamaan.

Virkamiehen sivutoimesta on laadittava työantajalle vähintään ilmoitus

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Mikko Perón

Virkamiehillä on lähtökohtaisesti samat perusoikeudet kuin muillakin kansalaisilla. Virkamiehen asema ja tehtävät voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, että oikeudet vapaa-ajalla tapahtuvaa toimintaa kohtaan ovat tosiasiallisesti rajoitettuja. Valtiohallinnossa tämä koskee varsinkin ylimpiä virkamiehiä, poliiseja ja ammattisotilaita, joiden erityinen kuulisuusvelvoite ulottuu myös vapaa-aikaan. Rajoitukset koskevat muun muassa sivutoimia: ne eivät saa aiheuttaa sidonnaisuuksia, jotka häiritsevät viranhoitoa. Virkamies ei voi ilman erikseen myönnettävää lupaa ottaa vastaan tai pitää sivutointa, joka vaatisi virkamiehen työajan käyttämistä sivutoimen hoitamiseen. Sivutoimi ei saa myöskään asettaa virkamiestä esteelliseksi omassa tehtävässään eikä luottamus vir-

kamiehen tehtävien tasapuoliseen ja asianmukaiseen hoitamiseen saa vaarantua. Sivutoimena ei saa myöskään harjoittaa työnantajaa ilmeisesti vahingoittavaa kilpailuvaa toimintaa. Puolustusvoimissa sivutoimiluvan ratkaisee Päesikunta. Mikäli sivutoimi ei vaadi virkamiehen työajan käyttämistä, riittää se, että omaan hallintoyksikköön laaditaan sivutoimi-ilmoitus. Tällöinkin virastolla on mahdollisuus kieltää sivutoimi, ja sallittavuutta harkittaessa on otettava huomioon, kuinka yksittäisen virkamiehen sivutoimi voi vaikuttaa siihen kuvaan, jonka ulkopuoliset saavat viraston toiminnasta. Esimerkiksi millaisen kuvan sivutoimen harjoittaminen antaisi viraston ja virkamiehen tasapuolisesta ja puolueettomasta tehtävien hoidosta. Myönnetty sivutoimilupa voi

olla määräaikainen tai muulla tavoin rajattu, ja se voidaan myös peruuttaa. Sivutoimi voi olla joko virka tai muu palkattu työ tai tehtävä, josta virkamies voi kieltäytyä. Sivutoimena pidetään lisäksi elinkeinon, ammatin tai liikkeenharjoittamista. Sivutoimia eivät ole virkatehtäviin kuuluvat työt, palkaton harrastustoiminta eivätkä sellaiset luottamustehtävät, joista henkilö ei lähtökohtaisesti voi kieltäytyä. Samoin osallistuminen tavanomaiseen yhdistys- tai muuhun toimintaan, esimerkiksi asunto-osakeyhtiön hallituksen työhön, ei yleensä ole rajoitusten alainen sivutoimi. Jos asianomainen viranomainen määrää virkamiehen tai esittää tätä tehtävään, kysymyksessä ei ole lupaa tai ilmoitusta edellyttävä sivutoimi.

Käyttäytymisvelvollisuus ulottuu myös vapaa-aikaan

Teksti: Marko Jalkanen

Virkamiehen yleisiin velvollisuuksiin kuuluu käyttäytyä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Eri-tyisesti ammattisotilaan on virassaan ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei se ole omiaan vaarantamaan luottamusta puolustusvoimien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Vapaa-aikaan liittyvän käyttäytymisvelvollisuuden voidaan katsoa olevan osa virkavelvollisuutta ja olevan si-
doksissa ammattisotilaan virkaan ja tehtäviin. Nakkioskikahinoissa ammattisotilaan paras itsepuolustuskeino onkin "karata", ei esimerkiksi karate.

Käyttäytymisvelvoitetta pidetään tärkeänä, jotta kansalaiset kokevat ammattisotilaat puolueettomina, rehellisinä ja luottamusta herättävinä virkamiehinä. Mikäli ammattisotilas syyllistyy vapaa-ajalla rikokseen, saattaa se johtaa myös virkamiesoikeudellisiin toimenpiteisiin viraston sisällä. Käräjäoikeudessa määrätty rikosoikeudellista seuraamusta saattaa seurata virkamiesoikeudellinen seuraamus, joka pahimmillaan

johtaa ammattisotilaan irtisanomiseen. Kyse ei ole kaksoisrangaistuksesta, eli yksilöä ei rangaista kahdesti samasta asiasta, koska virkamiesoikeudellinen seuraamus ei ole seurausta rikoksesta vaan virkavelvollisuuksien laiminlyönnistä. Rikoslain nojalla määrättävä seuraamus mitoitetaan niin, että se on oikeassa suhteessa rikollisen menettelyn moitittavuuteen. Virkamiesoikeudellisten seuraamusten harkinnassa kiinnitetään huomiota siihen, mikä rikollisen teon merkitys on ollut ammattisotilaan virkavelvollisuuksien ja virka-aseman kannalta: mitkä ovat olleet teon haitalliset vaikutukset viraston toiminnalle tai luottamukselle viraston toimintaa kohtaan. Virastossa arvioidaan aina tapauskohtaisesti, onko ammattisotilaan virkasuhteen pysyvä irtisanominen asianmukaisin ratkaisuvaihtoehto verrattuna kirjalliseen varoitukseen tai määräaikaiseen virantoimituksesta erottamiseen. Arvioinnissa tulee huomioida myös ammattisotilaan oma suhtautuminen tekoonsa. Nämä kurinpidolliset hallintopä-

tökset käsitellään viranomaisen sisäisessä menettelyssä, jolloin oikeudenkäynnille tyyppillinen julkisuus ei toteudu.

On myös huomattavaa, että ammattisotilas voidaan pidättää virantoimituksesta vapaa-ajan töröttöilyistä seuranneen rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä arvioidaan olevan vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä. Tällöin virkamiehen palkasta pidätetään puolet. Virantoimituksesta pidättäminen on aina väliaikainen hallinnon sisäinen turvaamistoimenpide, eikä sitä saa jatkaa pitkempään kuin on tarvetta. Sairauslomalla olevan virantoimituksesta pidättäminen voi alkaa vasta sairausloman päätyttyä.

Ammattisotilalle on aina varattava tilaisuus tulla kuulluksi, ennen kuin virasto kohdistaa häneen virkamiesoikeudellisia toimenpiteitä. Myös luottamusmiehelle on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi, mikäli virkamies tätä haluaa. Kuulemisissa saatujen selvitysten perusteella työnantaja voi vielä harkita, onko virkamiesoikeudellisiin toimenpiteisiin tosiasiallista tarvetta. Jos virkamies ei varatusta tilaisuudesta huolimatta anna selvitystään, virkamiesoikeudellinen päätös voidaan tehdä kuulemiselle annetun määräajan jälkeen.

Puolustusvoimille ollaan määräämässä lakimuutoksin EU:n Lissabonin sopimuksen velvoitteita jäsenmaiden keskinäisestä avunannosta. Laki säädettäneen eduskunnassa vielä alkukesän aikana. Jatkossa Puolustusvoimilla olisi velvollisuus osallistua nykyistä laajemmin kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Hallitus esittää poistettavaksi lainsäädännölliset esteet suomalaisten sotilaiden osallistumiselta sotilaallisiin avunantotilanteisiin ulkomailla. Päälystölaitto ja muut ammattisotilaita edustavien järjestöt olivat lakivalmisteluun liittyen useaan kertaan kuultavana puolustusvaliokunnassa. Järjestöt pyrkivät viimeiseen asti vaikuttamaan siihen, että osallistuminen näihin kansainvälisiin tehtäviin perustuisi aina vapaaehtoisuuteen, kuten kriisinhallintatehtävissä. Nyt kuitenkin valiokunnan mietinnön mukaan sotilasaputehtävät tulisivat virkavelvollisuuden piiriin, mutta tehtäviin käytettäisiin ensisijaisesti sellaista henkilöstöä, joka on sitoutunut Puolustusvoimien kansainväliseen toimintaan ja joka on ura- ja henkilöstösuunnittelussa ilmoittanut halukkuutensa kansainvälisiin tehtäviin. Osallistumisvelvoite koskee Puolustusvoimien henkilökuntaa, ei varusmiehiä eikä reserviläisiä.

Ammattisotilaille tulossa velvollisuus lähteä käskystä ulkomaan sotatehtäviin

Teksti: Marko Jalkanen

Muutos on merkittävä. Lakiesityksen perusteella on oletettavaa, että jatkossa ammattisotilaat saattavat joutua virkatehtävissään ulkomaan sotatehtäviin ja sellaisiin voimankäyttötilanteisiin, jotka sisältävät henkilökohtaisen aseenkäytön lisäksi myös sotavarusteiden tapahtuvaa asevoiman käyttöä. Valiokuntakuulemisissa järjestöt kantoivatkin huolta tapaturmaturvasta ja vakuutussuojasta. Kansainväliseen toimintaan osallistuvaan Puolustusvoimien henkilöstöön sovelletaan lakia tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä, mikä parantaa merkittävästi henkilöstön tapaturmaturvaa. Lisäksi puolustusvaliokunta edellyttää, että Valtio-
konttori ja puolustushallinto vastaavat kansainvälisissä tehtävissä mahdollisesti tarvittavista oikeusturva- ja vastuuvakuutuksista. Tämä on tärkeää olettaen, että

voimankäyttötilanteita ja itsepuolustusoi-
keutta joudutaan jatkossa harkitsemaan myös rikosoikeudellisesti eikä esimerkiksi henkilöiden itsensä hankkimia vakuutuksia lähtökohtaisesti sovelleta ulkomaanpalveluksessa.

Kotimaan tehtävien sopimusmääräykset ja tehtävänkuvaukset eivät pääsääntöisesti sovellu sotilaallisen avun antamisen kansainvälisiin tehtäviin. Puolustusministeriö ja henkilöstöjärjestöt ovat jo jonkin aikaa neuvotelleet lakiehdotuksen sisältämien kansainvälisten tehtävien palvelussuhteen ehdoista ja niistä on jo päästy alustavaan neuvottelutulokseen. Sopimuksia ei kuitenkaan ole allekirjoitettu, ja lakivalmistelun odotetaan käyvän eduskuntakäsittelyssä. Lakimuutoksiin ja palvelussuhteen ehtoihin palataan myöhemmin syksyn Päälystölaitteissa.

Eroamisiät nousevat

Teksti: Juha Susi

Hallituksen esitys (HE 30/2017 vp) eduskunnalle Laiksi puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta on tulossa käsittelyyn. Kyseisen lakimuutosesityksen taustoj on avattu jo aikaisemmissa Päälystöllehden numeroissa. Kerataan mistä asiassa on kyse.

Lakimuutoksen tarkoituksena on saada Laki puolustusvoimista ja Julkisten alojen eläkelaki kohtaamaan toisensa. Vuoden 2018 alusta JuEL nostaa eläkeikää kolmella kuukaudella vuosittain, maksimissaan kaksi vuotta. Esimerkiksi uusilla edunsaajilla eläkeikä nousee 55 vuodesta 57 vuoteen. Tämän hetkinen Laki puolustusvoimista määrää opistoupseerien eroamisiäksi 55 vuotta. Tässä syntyy ristiriita: palveluksesta on erottava, vaikkei sotilaseläkeoikeutta olisikaan saavuttanut. Esitetyllä lakimuutoksella poistetaan tämä ongelma. Hallituksen esityksessä on myös mainittu, kuinka syntymävuosi vaikuttaa eroamisiäkiin.

Tiedotimme hallituksen esityksen tultua julkisuuteen asiasta myös sähköpostitse jäsenistöä. Mikäli et saanut kyseistä viestiä, käy tarkistamassa jäsensivujen e-asioinnissa omat yhteystietosi.

Uusi liite eläkehakemukseen

Kevan sivuilta löytyy eläkehakemuksen liitteeksi nykyisin vaadittava sotilashenkilöstön VE-liite. Kyseinen liite on työnantajan täy-

tettävä. Tulosta lomake ja toimita se täytettäväksi oman hallintoyksikkösi henkilöstölle.

Löydät lomakkeen osoitteesta https://www.keva.fi/globalassets/2-tiedostot/ha-tiedostot/lomakkeet/liite_sotilaiden_ve_liitekeva9407.pdf.pdf

Eroamisiät:

syntymävuosi	eroamisiä
1962 tai ennen	55 vuotta
1963	55 vuotta ja 3 kuukautta
1964	55 vuotta ja 6 kuukautta
1965	55 vuotta ja 9 kuukautta
1966	56 vuotta
1967	56 vuotta ja 3 kuukautta
1968	56 vuotta ja 6 kuukautta
1969	56 vuotta ja 9 kuukautta
1970 - 1972	57 vuotta

Yhteistoimintaopas

Teksti: Juha Susi Kuva: Veera Penttinen

Päälystöliitto on julkaissut Yhteistoimintaoppaan. Oppaasta löytyy hyvää vinkkiä myös yksittäiselle jäsenelle, jota ollaan siirtämässä uusiin tehtäviin.

Henkilökohtaista yhteistoimintamenettelyä varten on koottu keskeisimpiä esille otettavia kysymyksiä.

Opas tarjoaa myös yhteistyökumppaneillemme ja työnantajan edustajille hyvää tietoutta. Sivuilta löytyy vinkkejä niin aloitteleville kuin kokeneemmille toimijoille ilman yksittäisen tahon korostamista.

Opasta jaetaan painotuotteena toimijoillemme, mutta saman sisältöisenä se löytyy myös sähköisenä versiona.

Linkki löytyy liiton nettisivuilta, <http://view.24mags.com/mobil-ev/7e1653c45a2d431a8b709eeb5000db96#/page=1>

Sopimustoiminnan seurantaryhmän toiminta tarkastelussa

Jäseninfoa

Maakuntapäivät Lappeenrannassa toukokuun puolivälissä oli onnistunut tilaisuus. Kyseessä oli vuoden toinen puheenjohtajan ja pääluottamusmiesten jäseninfo ajankohtaisista liiton hallinnon sekä edunvalvonnan asioista. Tilaisuuteen osallistui VTC-yhteyden kautta seitsemän eri hallintoyksikön jäsenistöä.

Vastaavia tilaisuuksia on tulossa syyskaudella vielä kaksi kappaletta, toinen pääkaupunkiseudulla ja toinen Pohjois-Suomessa. Seuraa tiedotteita ja osallistu.

Mitä asioita sinun tulee miettiä valitautuessasi yhteistoimintamenettelyyn? Tähän ja moneen muuhun kysymykseen löytyy vastaukset Yhteistoimintaoppaasta.

Teksti: Jukka Mäkinen

Maaliskuun sopimustoiminnan seurantaryhmässä käsiteltiin sopimustoiminnan seurantaryhmän toimintaa, tehtäviä ja kokoonpanoa. Työnantajan tavoitteena on supistaa seurantaryhmän kokoonpanoa, millä voi olla negatiivisia vaikutuksia henkilöstöjärjestöjen vaikutusmahdollisuuksiin.

Sopimuskaudella 2017 - 2018 luonnostelun asettamispäätöksen mukaisesti seurantaryhmän tehtävänä on Rajavartiolaitoksen palkkausjärjestelmästä tehdyn tarkentavan virkaehtosopimuksen 12 §:ssä tarkoitettu palkkausjärjestelmän seuranta ja kehittäminen sekä Rajavartiolaitoksen tarkentavien virkaehtosopimusten ja Rajavartiolaitoksen sopimusrakenteen yleinen kehittäminen. Seurantaryhmässä voidaan käydä myös osapuolten keskinäiset neuvottelut ennen tarkentavien virkaehtosopimusten täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevien Rajavartiolaitoksen esikunnan ohjeiden antamista. Seurantaryhmä voi lisäksi käsitellä sopimusten soveltamiseen ja tulkintaan liittyviä kysymyksiä pyrkien yhteisymmärrykseen jo ennen erimielisyyksien esittämistä. Seurantaryhmässä voidaan käsitellä yhteistoiminta-asioita Rajavartiolaitoksen yhteistoimintalautakunnan puheenjohtajan esityksestä.

Sopimustoiminnan seurantaryhmä on asetettu erikseen Rajavartiolaitoksen sopimuslalle jokaista valtion virka- ja työehtosopimuskautta kohden. Kyseessä on työnantajan asettama ryhmä, ja lähtökohteisesti henkilöstöjärjestöillä ei ole sopimuksiin perustuvaa oikeutta vaatia ryhmän asettamista, vaan työnantaja tekee asiasta päätöksen henkilöstöjärjestöjä kuultuaan. Työnantajan tavoitteena on ollut asettaa ryhmä kuluvalle sopimuskaudelle, mutta samassa yhteydessä henkilöstöjärjestön edustajien määrä olisi tarkoitus puolittaa työnantajan edustuksen säilyessä ennallaan. Tämä vaikuttaa erikoiselta ratkaisul-

ta ja tähän henkilöstöjärjestöt ovat reagoineet voimakkaasti. Asiasta on keskusteltu 23.5. henkilöstöosaston osastopäällikön lippueamiraali **Markku Hassisen** tapauksessa, johon kutsuttiin henkilöstöjärjestöjen puheenjohtajat. Tapaamisen perusteella ei tullut vielä varmuutta ryhmän kokoonpanosta, mutta tähän työnantaja on luvannut palata pikaisesti. Tapaamisessa keskusteltiin myös mahdollisen ”ylätason” yhteistyöryhmän perustamisesta. Tästäkin kuultaneen lisää lähiaikoina.

HR2018-hankkeen eräiden tehtävien uudelleen arviointi

Hankkeen myötä perustetut uudet sekä muuttuneet tehtävät arvioitiin alun perin palkkalautakunnassa 16. - 17. maaliskuuta. Hallintoyksikköihin jäävät tehtävät aiheuttivat runsaasti keskustelua ja ihmetystä henkilöstöjärjestöissä, hallintoyksiköissä ja etenkin niiden virkamiesten keskuudessa, joiden todennäköisen seuraavan tehtävän vaatavuusluokan oli työnantaja arvioinut nykyistä tasoa huomattavasti alemmaksi. Asiasta on käyty kirjeenvaihtoa ja keskustelua työnantajan kanssa, ja lisäksi lähes kaikki hallintoyksiköt ovat lähettäneet nämä tehtävät uudelleen arvioitavaksi palkkalautakuntaan. Tehtävät arvioitiin uudelleen palkkalautakunnan kokouksessa 17. - 18. toukokuuta. Lopputulos on valitettavasti se, että selkeästi suurin osa uudelleen arvioitiin lähetetyistä tehtävistä säilyi palkkalautakunnan puheenjohtajan maaliskuussa arvioimalla tasolla. Työnantaja toistaa saman toimintamallin kuin tukipalvelumuutoksen yhteydessä. Silloinkin useat tehtävät säilyivät käytännössä muuttumattomina tai muutoksen myötä tehtävä virkamiehen näkökulmasta muuttui vaativammaksi työjärjestykseen kirjattujen lisäntyneiden tehtävien myötä ja siitä huolimatta vaatavuusluokat laskivat. Jatkotoimenpiteet ovat Päällystöliitossa harkinnassa.

Maasotakoulu tukee kurssitapaamisia

Teksti ja kuva: Juha Susi

Eversti **Asko Muhosen** johtama Maasotakoulu suhtautuu myönteisesti kurssitapaamisiin myös jatkossa.

- Toivomme, että tapahtumien järjestäjät olisivat riittävän ajoissa yhteydessä meihin. Vähintään puoli vuotta, mieluummin vuotta ennen tapahtumaa, Muhonen esittää toiveen puuhamiehille.

Kurssien kokoontumisia Lappeenrannassa on tuettu majoituskapasiteetilla ja huollon järjestelyin. Ensi vuoden alusta Rakuunamäestä luovutaan ja toiminnot keskitetään Leirikentälle. Majoituskapasiteetti pienee huomattavasti.

- Yritämme auttaa ja tukea. Kurssitapaamisten ajankohtia säätämällä tästä kyllä vielä hyvä tulee.

Hallintoyksikössä ei ole ollut ylimpien opistousesteritehtävien henkilöstöryhmämuutoksia lähihistoriassa. Tulevien muutosten suhteen Muhonen toimii herkillä korvalla.

- Tarkastelemme kaikki tekijät ylimpien tehtävien osalta. Mikäli henkilöstöryhmämuu-

toksia tehdään, on niille selkeät perusteet. Tällä hetkellä opistousesteritehtävillä on keskeinen rooli aliupseerien koulutuksessa. Tulevaisuudessa vastuuta tästä ollaan siirtämässä enemmän aliupseereille.

- Näen opistousesteritehtävien osaamisen parantavan paremmin kadettien koulutuksen toteuttamista.

Taipalsaaren toiminnot säilyvät

Kevään aikana kapteeni **Jari Kuhmonen** johtama rakennus- ja raivausharjoitus oli koonnut Taipalsaarelle hallintoyksikön raivaajia toistakymmentä. Lisämausteen ampumakenttäalueen raivaukseen toi samanaikaisesti alueella järjestetty kranaatinheitinjoukkueen taisteluampumarjoitus.

- Tarkalla suunnittelulla emme haittaa toistemme toimintaa. Voimme myös yhdistää varotoiminnot, Kuhmonen kertoo.

Taipalsaari paistatteli mediassa jokin aika sitten maakauppojen takia. Sarviniemi, joka sijaitsee aivan taisteluampumarjoitusalueen vieressä, oli päätymässä arvioi-

Kapteeni Jari Kuhmonen on tyytyväinen Taipalsaaren ampuma-alueen vieressä olleen Sarviniemen päätymisestä valtion hallintaan.

den mukaan ulkomaalaisomistukseen. Politiikka päättyi Metsähallituksen ostettua kaupan olleen maa-alueen. Nyt uusi alue on osa Maasotakoulun ylläpitovastuulla olevaa harjoitusaluetta. Siviilien liikkuminen lunastetulla alueella on mahdollista, sillä niemen kärkeen on tehty sopimus virkistysäitiön kanssa. Sarviniemen alueella ei harjoitella, vaan se toimii lähinnä suoja-alueena.

Ampumakentältä aiheutuva melu ärsyttää ajoittain lähialueen asukkaita. Alueella on tehty melumittaukset, joiden perusteella on laadittu ampuma-aika- ja tarvikerajoituksia.

- Ammunnanjohtajien ylläpitämät kirjanpidot ampumatarvikkeista ovat meille tärkeitä. Niiden perusteella voimme tarkistaa, onko valituksille ollut edes aihetta, Kuhmonen korostaa kouluttajien roolia.

Lomarahan vaihto ei kiinnostaa

Teksti ja kuva: Juha Susi

Lomarahan vaihto vapaiksi ei ole herättänyt kiinnostusta Maasotakoulussa palvelevien jäsenten keskuudessa. Päälystöliiton jäseninfotilaisuuden yhteydessä käydyissä keskusteluissa vaihtomahdollisuutta hyödyntäneitä ei juurikaan tavattu. Lomarahojen leikkaus ja työyhteisöjen tiukat henkilöstötilanteet vähentävät halukkuutta.

- Nytkin on jo hankala sovittaa työyhteisön kesälomat sujuvasti. Mahdolliset lomarahapäivät vain vaikeuttaisivat tilannetta, perustelee yliluutnantti **Miska Honkakoski** päätöstään jättää mahdollisuus hyödyntämättä.

Kilpailukyky sopimuksen mukanaan tuoma julkisen sektorin lomarahaleikkaus koetaan keskeisenä tekijänä haluttomuudelle. Kun perheen lomakassa pienenee huomattavasti, ei sitä haluta edelleen pienentää vaihtamalla rahaa vapaiksi.

- Tulee vapaapäivälle turhan korkea hinta, yliluutnantti **Pasi Kontinen** laskeskelee.

Yliluutnantti Miska Honkakosken mukaan lomarahan vaihto vapaiksi on monitahoinen asia.

Kesälomille mars - tarkista vakuutus-turvasi

Lomakausi on jo meneillään. Lomamatkoja suunnitellessa on syytä tarkistaa vakuutusturvan riittävyys ja tarvittaessa täydentää sitä. Liiton palveluksessa olevilla tai kalenterivuoden aikana eläkkeelle jääneillä ja edelleen liiton jäsenenä jatkavilla on kalenterivuoden loppuun asti voimassa liiton ottama liittovakuutus. Huomioitavaa eläkkeelle jäädessä siis on, että liittovakuutus päättyy, jos jäsenyys liittoon päättyy. Kesken kalenterivuotta eläköityvä turvaa liittovakuutuksen voimassaolon vuoden loppuun asti liittymällä liiton Evp-yhdistyksen jäseneksi.

Liittovakuutukseen kuuluu tapaturmavakuutus, matkustajavakuutus ja matkatavaravakuutus. Kyseiset vakuutukset ovat voimassa kaikkialla maailmassa, mutta matkustajavakuutukseen liittyy tiettyjä ehtoja, muun muassa sen voimassaoloaikaan. Vakuutetun vanhempiensa mukana samalla matkalla matkustavat alle 20-vuotiaat lapset sisältyvät vakuutukseen. Matkatavaravakuutus korvaa matkatavaroille äkillisen ja ennalta arvaamattoman tapahtuman aiheuttamia vahinkoja. Vakuutuksen enimmäiskorvausmäärä yhtä vahinkotapahtumaa kohti on 990 euroa ja omavastuu 50 euroa. Vakuutettuina ovat jäsenen matkatavaroiden lisäksi hänen mukanaan samalla matkalla matkustavien ja samassa taloudessa vakinaisesti asuvien henkilöiden matkatavarat. Liiton jäsenkorttiin on painettu vakuutuksen tiedot, joten se toimii myös matkustajavakuutuskorttina. Katso tarkemmat vakuutusehdot ja ohjeet, esimerkiksi viisumitodistuksen tilaamisesta, liiton jäsensivujen jäsenedut-välilehdeltä ja sieltä If:n jäsenvakuutukset linkistä.

Toimiston ajankohtaiset

Liiton toimisto palvelee kesänajan normaalisti. Välillä miehitys on yhden henkilön varassa, joten välttämättä ei aina puhelimeen vastata muiden työtehtävien sen estäessä. Parhaiten paikalla ollaan kello 9 - 15 (pl. lounastauko). Liiton toimiston sähköposti-osoitteeseen, toimisto@paallystoliitto.fi, lähetetyillä viesteillä saat asiasi parhaiten perille. Järjestösihteeri **Sanna Karell** on palannut opintovapaansa jälkeen töihin kesäkuun alussa ja hänen sijaisensa **Minna Laitisen** työsuhte on päättynyt. Järjestösihteerin puhelinnumero säilyi tehtävienvaihdon yhteydessä entisenä.

Akavalaisien oma jäsenetupalvelu member+ on avattu osoitteeseen www.memberplus.fi. Palveluun on kerätty akavalaisille suunnattuja kiinnostavia etuja ja palveluita. Tällä hetkellä palvelussa ovat vahvasti esillä matkailuun liittyvät edut. Löydät sivustolta mm. A-lomien lomahuoneistot sekä useita muita matkailuetuja. Vain rekisteröitymällä näet kaikki edut ja pääset hyödyntämään niitä. Katso myös liiton jäsensivujen jäsenedut-osio.

Muistutan päivämäärästä 31.8. Tuohon päivään mennessä tulee tehdä esitykset liiton hallitukselle syksyn edustajakokouksessa käsiteltäväksi haluttavista asioista, Vuoden opistoupseeriksi valittavasta sekä liiton ansiomerkillä tai -mitalilla palkittavista.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004, (09) 586 2867
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Rajavartiolaitoksen lähitulevaisuus on haasteellinen

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Päälystöliiton puheenjohtajapäiville työnantajan tervehdyksen tuonut lippueamiraali **Markku Hassinen** esitelmöi Rajavartiolaitoksen tulevaisuuden haasteista ja muutoksista. Hassisen mukaan isossa mittakaavassa rajan organisaatioon ei ole tulossa

muutoksia, mutta muutoin lähivuodet ovat monien haasteiden täyttämät. Oman erityispiirteensä rajan toimintaan tuovat Etelä-Eurooppaan suuntautuvat maahanmuuttovirrat, Frontex-yhteistyö ja sen mukanaan tuomat muiden maiden auttamisvelvollisuudet. Ruplan kurssin paraneminen näkyy jo

nyt venäläisten ostosmatkailun lisääntymisenä, ja tätä kautta rajanylityspaikkojen työmäärää kasvattavana.

Maan hallituksen kehysriihen päätös satsata 98 miljoonaa euroa turvallisuuteen koettiin Rajavartiolaitoksen piirissä positiivisena viestinä.

Lippueamiraali Markku Hassinen sai vastattavakseen tukun kysymyksiä rajan päälystöliittolaisilta edustajilta. Keskusteluryhmässä ovat Toivo Rossi, Markku Hassinen, Jyrki Juvonen, Matti Kettunen ja Aki Salomaa.

- Kehysriihessä 52 miljoonaa euroa osoitetaan puolustusministeriön ja 46 miljoonaa euroa sisäministeriön hallinnonalalle. Tuosta summasta jyvittyy Rajavartiolaitoksen lisäantymiin tehtäviin 10 miljoonaa euroa. Rahalla palkataan noin 150 uutta rajavartiijaa itärajalle ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Henkilöstölisäyksellä vastataan turvallisuusympäristön muutokseen, EU:n rajaturvallisuudelle asettamiin lisävelvoitteisiin ja Helsinki-Vantaan liikenteen kasvuun. Rekrytoinnit hoidetaan etupainoisesti, Hassinen kertoi.

Uusien rajavartioiden rekrytointi ja koulutus on monitahoinen asia. Se luo ison haasteen rajan koulutussektorille, joka joutuu lyhyessä ajassa kouluttamaan näin ison henkilöstömäärän.

- Koulutusta pitää myös uudistaa, ja yksi osa sitä on varmasti työssä oppiminen, joka sekin lisää kiireitä työpisteillä, Hassinen toteaa.

Rannikkovartioveneiden uusimiseen ja varustalaivojen peruskorjaukseen esitettiin Hassisen mukaan myös rahoitusta, mutta sitä ei myönnetty. Rahoitusta haetaan uudelleen.

Tehdyt päätökset eivät poista Rajavartiolaitoksen sopeuttamistarvetta. Lisäresurssit on käytettävä lisäantymiin tehtäviin. Sopeuttaminen tehdään niin, että henkilöstömuutokset minimoidaan. Muiden sopeuttamistoimien toteutusta jatketaan.

Eurooppa on oman toimintansa vanki

Suomalaista raja-ammattitaitoa tarvitaan kotimaan lisäksi erityisesti Etelä-Euroopassa, jossa Eurooppa ja sen valtiot ovat oman toimintansa vankeja. Välimerellä ope- roivat eri maiden viranomaisalukset toimivat tavallaan pelastuspalveluksina, ja nyt pakolaisia salakuljetetaan entistä huonommilla veneillä.

- Ihmissalakuljetus ja siihen kuuluva rikollinen bisnes kukoistavat. Tilanteeseen ei ole löytynyt todellista ratkaisua, koska ihmisiä hukkuu, Hassinen kertoi.

Suomalaiset osallistuvat Frontexin kautta moniin erilaisiin operaatioihin ja ovat viemässä ammattiosaamista eri koulutusprojekteihin. Parhaillaan ulkovartiolaiva Merikarhu osallistuu Kreikan merialueella käynnissä olevaan operaatioon, jossa sen tehtävänä on muun muassa merialueen valvonta, alustarkastukset ja kalastuksen valvonta. Frontexin väreihin maalattu suomalaislaiva jatkaa yhteiseurooppalaisella miehistöllään operaatiossa vähintään syksyyn saakka.

- Suomella on velvollisuus myös osallistua EU:n nopean toiminnan reservijoukkoon, jonka kokonaisvahvuus on 1 500 henkilöä.

Suomen velvoite on asettaa joukon käyttöön 30 henkeä ja kalustoa. Tehtävänantosta joukon on oltava perillä 10 päivässä ja kaluston on oltava samassa ajassa liikkeellä kohteeseen, Hassinen kertoi.

Jatkuva kansainvälinen yhteistyö on Hassisen mukaan luonut tarpeen tarkastella yhdessä edunvalvontajärjestöjen kanssa myös ulkomaan palvelussuhteen ehtoja, sillä samat säännöt eivät välttämättä toimi ulkomaan tehtävissä kuin kotimaassa.

- Esimerkiksi pitkän laivapalveluksen aikana saattaa kertyä ”harmaata ylityötä”, perheasioiden hoito ja pitkästä komennuksesta palautuminen ovat asioita, jotka täytyy jatkossakin huomioida, kuten jo nyt on tehtykin, Hassinen totesi.

Lainsäädäntöuudistukselta odotetaan riittäviä toimivaltuuksia

Rajaturvallisuuden osalta käynnissä on lippueamiraali Markku Hassinen mukaan lainsäädännön valmistelutyö, mikä vaikuttaa tulevaisuudessa kaikkien viranomaisten kykyyn toimia ja hoitaa kiireellisiä viranomais- ja turvallisuustehtäviä.

- Yhteiskunnan etu olisi, jos lainsäädäntö toisi tullessaan eri viranomaistahoille sopivasti ristikkäisiä toimivaltuuksia. Rajan osalta tarvitsemme sellaiset toimivaltuudet, että pystymme nopeasti vastaamaan kaikkiin turvallisuusympäristön uhiin joko itsenäisesti tai yhdessä muiden viranomaisten kanssa, Hassinen sanoi.

Rajan henkilöstöpalvelujen kehittämisellä ja siihen liittyvillä muutoksilla halutaan selkiyttää vastuuajakoja ja poistaa päällekkäistoimintoja. Jatkossa hallintoyksiköiden HR-ala voi keskittyä henkilöstön koulutus-, ura- ja henkilöstösuunnitteluun entistä paremmin, samoin virkamiehen tehtävien arviointi ja asiointi helpottuvat. Kaiken kaikkiaan lippueamiraali Hassisen valottamat rajan yleiset kehitysnäkymät avasivat Päälystöliiton puheenjohtajapäivien osanottajien tietoutta siitä, millaisen haasteiden viidakon rajan ammattiveljet lähivuosina kohtaavat.

Vuoropuhelua ongelmakohtista

Erityisen tarkalla korvalla edunvalvojat kuuntelivat, mitä lippueamiraali Markku Hassinen työnantajan edustajana toi esiin edunvalvontarintamalta. Myönteisenä koettiin se, että hän monessa kohtaa korosti järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä ja

piti sitä tärkeänä. Hassinen kuitenkin nosti esiin vireillä olevat hankkeet, jotka vievät asioita siihen suuntaan, että päästäisiin entistä keskittyneempään palkanmaksujärjestelmään.

Hassisen mielestä rajavartiolaitoksessa työn monien erityispiirteiden vuoksi tulisi olla kyky ja mahdollisuus paikalliseen sopeutumiseen. Hän näki mahdollisuuden myös sille, että alun perin palkkausjärjestelmään kannustimena kuuluneet tulospalkkiot voitaisiin ottaa käyttöön. Asian harkinta on kuitenkin vielä käynnissä.

Hassinen sai vastattavakseen myös salista kysymyksiä, ja yksi niistä liittyi HR2018-hankkeen suunnittelutyön yhteydessä laadittuihin tehtävien vaatuvuuskuvauksiin, joihin ei olla tyytyväisiä. Ne ovat Rajan varapuheenjohtajan **Jyrki Juvosen** mukaan aiheuttaneet epävarmuutta, tyytymättömyyttä ja motivaatiotason laskua.

Hassisen mukaan palkkalautakunta arvioi epäselvät tapaukset uudelleen ja mahdolliset virhetulkinnat korjataan. Hän muistutti, että päätökset ovat syntyneet yhdessä luodun ja sovitun järjestelmän puitteissa.

- Muutokset tullaan toteuttamaan siten, että takautuvaa palkan alentumista ei tule ja takuupalkka toimii sovitulla tavalla.

Toisena asiana esiin nousi joidenkin rajan tehtävien siirtäminen virastotyöajasta jakso-työhön. Sopimustoiminnan seurantarhymässä asia oli helmikuussa, ja järjestöt katsoivat, että virkaehtosopimukseen kirjattua asiaa ei voi työnantajan yksipuolisella päätöksellä muuttaa. Työnantajan näkemys on päinvastainen.

Hassisen mukaan tavoitteena on saada samaa työtä tekevät saman työaikamuodon piiriin.

- Väkinäistä muutosta ei olla ajamassa. Käymme lähitulevaisuudessa neuvotteluja järjestöjen puheenjohtajien kanssa ja selvitämme hallintoyksiköiden päälliköiltä näkökulmaa mahdollisten työaikamuodon muutosten vaikutuksista. On selvítettävä myös virkaehtosopimukseen kirjattujen soveltamisohjeiden status, tarvittaessa työtuomioistuimen kautta.

Vuoropuhelu Hassisen ja salissa olleiden rajan päälystöliittolaisten edustajien kanssa sujui ilman kiihkeitä äänenpainoja, ja muutointikin Hassisen sovittelleva ja neuvotteluhallua korostava esiintyminen tulkittiin myönteisenä viestinä työnantajan taholta.

Puolustusvalmiuteen satsataan

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikön kontra-amiraali **Timo Junttilan** tiivis katsaus puheenjohtajapäivien osanottajille loi kokonaiskuvaa Puolustusvoimien henkilöstöresursseista ja avasi yksityiskohtia valtioneuvoston helmikuussa hyväksymästä puolustuselonteosta. Lisäksi hän kertoi ajankohtaisista asioista.

Junttilan mukaan hallituksen puolivälirihessä puolustusministeriön hallinnonalalle kohdennettava 52 miljoonan euron lisämääräraha osoittaa, että maan johto on valmis satsaamaan puolustusvalmiuteen.

- Puolustuselonteolla ja sen toimeenpanolla turvataan Suomen puolustuskyky muuttuvassa turvallisuustilanteessa, luodaan edellytykset uskottavan ja koko maan kattavan puolustusjärjestelmän ylläpitämiselle, linjataan strategisten suorituskkyhankkeiden toteuttaminen, parannetaan puolustusvoimien valmiutta ja ohjataan puolustusyhteistyön syventämistä sekä kansallisen lainsäädännön kehittämistä.

Junttilan mukaan maan hallituksen tekemät linjaukset luovat osaltaan edellytykset nykyisen noin 12 000 henkilöä käsittävän Puolustusvoimien organisaation ylläpitoon.

- Henkilöstön määrää voidaan lähivuosina jonkin verran jopa kasvattaa. Osa tästä kasvusta johtuu siitä, että tulevina vuosina voidaan palkata henkilöstöä kyberpuolustuksen kehittämiseen. Haasteena on kuitenkin pidemmällä aikavälillä se, että palkkarahat kyberhenkilöstölle tulevat kehittämisprojektista, jolloin tämän hankerahoituksen päätyttyä tulisi vastaava määrä tehtäviä voida supistaa muualta puolustusvoimista, Junttila kertoi.

Jatkossa myös Puolustusvoimien isot hankkeet, Merivoimien Laivue2020-hanke ja Ilmavoimien HX-hanke, sitovat entistä enemmän henkilöstöä ja varoja. Vastavalla tavalla tarkastellaan mahdollisuuksia myös palkata tulevina vuosina lisähenkilöstöä hankerahoituksella strategisten hankkeiden tarpeisiin.

Tämän lisäksi sopimussoilaiden määrä voidaan pitää vähintään 200 henkilötyövu-

ossa. Näistä osa tulee ilmeisesti palkata työvoimapolitiittisin keinoin, jolloin etusijalle tullaan asettamaan työ- tai koulutuspaikkaa vailla olevia tehtäviin soveltuvia nuoria.

Puolustusvoimissa palvelee tällä hetkellä noin 8 000 sotilasta ja noin 4 000 siviiliä. Vuoteen 2020 mennessä opistoupseerien määrä putoaa nykyisestä 1 750:stä noin 1 250 henkilöön. Valmiuteen satsataan, ja selonteko edellyttää sodan ajan joukkojen määrän kasvattamista noin 230 000 sotilaasta 280 000 sotilaaseen.

Junttilan mukaan on hyvä, jos juuri nyt päästään rekrytoimaan lisää väkeä tehtäviin. Tällä hetkellä Puolustusvoimiin on helppo rekrytoida hyviä nuoria miehiä ja naisia. Mahdollisen taloudellisen nousukauden alkaessa kilpailun hyvästä työvoimasta voidaan kuitenkin odottaa kiristyvän.

Puolustusvoimille selonteossa asetetaan kolme päätehtävää: Suomen sotilaallinen puolustus, kansainvälinen kriisihallinta ja muiden viranomaisten tukeminen, mikä on kiinteä osa kokonaisturvallisuutta. Nämä yhdessä ja puolustusjärjestelmän eri osa-

Kontra-amiraali Timo Junttilan toi työnantajan terveiset puheenjohtajapäivien osanottajille. Tilaisuudesta henki molemminpuolinen luottamus – yhteisellä maanpuolustuksen asialla toimitaan. Onnistunut tilaisuus kirjoitti hymyn myös puheenjohtaja Sakari Vuorenmaalta.

tekijät luovat vaatimukset henkilöstörakenteelle. Tämän hetken noin 12 000 henkilöstömäärä on Junttilan arvion mukaan minimi tehtävien hoitamiseksi.

Poliittisilla päätöksentekijöillä on myös omia odotuksia valtiosektorin työntekijöille. Valtionhallinnossa tavoitellaan uutta johtajuutta ja poikkeihallinnollista toimeenpanoa. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia pitää käyttää entistä enemmän hyväksi.

- Julkishallinnon johtamiselta odotetaan rohkeutta uudistumiseen ja kokeilukulttuuriin sekä niiden myötä onnistuneiden ratkaisujen löytämiseen. Kaiken kaikkiaan innovatiivisuus ja palvelualltius halutaan nostaa uusiksi virkamieshyveiksi. Palvelualltius on Puolustusvoimissa jo nyt hyvällä tasolla, mutta innovatiivisuutta meidän on saatava nostettua huomattavasti aiempaa korkeammalle tasolle, Junttila sanoi.

Lopuksi Junttila näytti Puolustusvoimien työilmapiirin summamuuttajat kolmen viime vuoden ajalta ja toi esiin jaksamishaasteen.

- Työmäärä ei jakaudu tasaisesti ja tunnollisille kuormitus on vieläkin haasteellisempi. Jaksamiseen ja työmäärän tasaamiseen pyritään kuitenkin esimiestasolla kiinnittämään jatkuvasti huomiota. Puolustusvoimien maine työpaikkana on talon ulkopuolella parempi kuin oman väen kesken. Tässä meillä on selkeästi parantamisen varaa.

Opistoupseerien urakehitykselle on uhkia

Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten pääluottamusmies **Marko Ylönen** esitti kontra-amiraali Junttilalle huolensa opistoupseerien ylimpien tehtävien keinotekoisista henkilöstöryhmämuutoksista.

- Viimeiset opistoupseerit ovat nykytiedon mukaan palveluksessa vielä 2030-luvun loppulla. Monissa hallintoyksiköissä opistoupseeritehtäviä pyritään kuitenkin siirtämään jo nyt muille henkilöstöryhmille. Tätä työtä pyritään edistämään jopa muokkaamalla perusteettomasti tehtävien sisältöjä. Näin estetään opistoupseerien haku tehtävään ja samalla estetään urakehitys paremmin palkattuihin tehtäviin, Ylönen totesi.

Hänen mukaansa tehtävän siirtäminen toiselle henkilöstöryhmälle on ymmärrettävää, jos tehtävään ei hakeudu pätevää opistoupseeria.

Junttila vastasi, ettei hän tunnista kyseisiä tapauksia, mutta asia on hyvä ottaa seurantaan.

- Asiassa on tarkoitus edetä Puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukaisesti. Tarvittaessa käydään keskustelua liiton puheenjohtajan kanssa, hän totesi.

Marko Ylönen perustelee näkemystään laajemmin liiton jäsensivuilla olevassa Päälystöllehden Extranumerossa.

Selonteon henkilöstölinjaukset - kirjauksiaan suurempi merkitys

Teksti ja kuva: Juhani Susi

Puolustusministeriön henkilöstöyksikön johtaja, hallitusneuvos **Jari Kajavirta** avasi virastonsa katsauksessa uusimman selonteon henkilöstöä koskevien kirjausten taustoja. Henkilöjärjestöt ovat esittäneet kommentteja siitä, kuinka vaatimattomalla osuudella henkilöstön roolia on käsitelty selonteossa. Tiividen lauseiden taakse kätkeytyy suurempi merkitys.

- Henkilöstökirjausten ytimenä on puolustusjärjestelmän ylläpidon ja painopistealueiden korostaminen. Tämä on keskeinen asia, Kajavirta korostaa.

Painopistealueina ovat puolustushaarojen valmius ja käytöstä poistuvien suorituskykyjärjestelmien korvaaminen. Tärkeitä kohtia ovat mm. asevelvollisten koulutus, tiedustelu ja kybertoimintaympäristö.

- Näillä kaikilla on seurannaisvaikutuksia henkilöstöresursseihin, hallitusneuvos summaa. Suunnittelutyö on jo käynnissä. Selontekoon on kirjattu 12 000 hengen vahvuus, jota pidetään jatkossa Puolustusvoimien minimivahvuutena. Tämän määrän nostaminen edellyttää kuitenkin lisärahoituksen saamista, ja nykyrahoituksella sitä ei voida tehdä. Vapautuvia henkilöstö-

resursseja työnantaja voi kohdentaa uudelleen, mutta mihin, se on mietittävä tarkoin. Riskienhallinta korostuu tätä suunnitellessa.

- Säästä väärässä kohtaa, niin saatat tehdä virheen. Meidän tulee nähdä pidemmälle, ensi vuosikymmenelle asti.

Raha liikkuu edestakaisin

Hallituksen puoliväliriihi toi turvallisuusviranomaisille hyviä uutisia lisärahoituksen muodossa. Viime vuoden osalta Puolustusvoimat osoitti hyviä merkkejä VM:n tutkimuksissa. Palkkaliukumaleikkauksia valtiolla jatketaan edelleen. Käytännössä tämä tarkoittaa budjettileikkauksia eli silloinhan rahaa virtaa myös takaisinpäin. Puolustusvoimia ei voi jättää tässä suhteessa huomioimatta.

Puolustusministeriö on määrittänyt numeraalisen tavoitteen asevelvollisten kouluttamiseen liittyen. Kouluttajia tulee olla 2,5 joukkuetta kohden, millä halutaan taata panostus laadukkaaseen koulutukseen.

- Olemme huomanneet, että tuo tavoite antaa ryhtiä koulutukseen ja toimii haasteena. Tämä korostaa koulutusorganisaation merkitystä.

Kuka määrittää palkankorotuksesi?

Teksti ja kuva: Juha Susi

Siirtyminen keskitetyistä palkkaratkaisuksista alakohtaisiin neuvotteluihin voi tuoda työmarkkinapolitiikkaan ennakoimattomuutta.

- Suomen malli, jossa vientialat määrittävät katon palkkaratkaisulle, olisi pitänyt solmia kilpailukyky sopimuksen yhteydessä, jos sellainen olisi todella haluttu saada aikaan. Nyt sen toteutuminen näyttää haasteelliselta, ellei jopa mahdottomalta, totesi Akavan työelämänsioiden johtaja **Maria Löfgren** Puheenjohtajapäivillä.

Palkansaajat ovat tottuneet pitkän historian saattelemina keskitettyihin ratkaisuihin, joissa työehdoista, palkankorotuksista sekä sosiaaliturvamaksujen ja verotuksen tarkistuksista sovittiin työnantajien, työntekijöiden ja maan hallituksen välillä. Tulevana syksynä tilanne on toinen. Suomen mallin tavoitteena oli turvata kansainväliselle kilpailulle alttiiden vientialojen kilpailukyky. Tällöin palkankorotusten katto tai työehtoratkaisujen kustannusvaikutus olisi määräytynyt niiden mukaisesti. Alkukevällä kuitenkin kaatui eri sopimusalojen ja -sektoreiden keskinäinen yhteisymmärrys. Saman kokivat myös vientialat keskenään.

Tulevaisuuden työmarkkinaneuvotteluissa moni kysymys on vielä avoinna. Keskitettyjen ratkaisujen ja pirstakertoimeen perustuvien palkanmuodostuksen mallien väliin jää monta, ihan hyvääkin vaihtoehtoa. Toimiva ja tasapuolinen sopiminen voi olla jopa työpaikkakohtaista, kunhan palkkauksen perusteet ovat läpinäkyviä. Julki-suudessa on kuultu myös järjestöjen valmiuksia työtaistelutoimenpiteisiin syksyllä. Näihin on kuultu vastaukset valtakunnansovittelijan toimistosta: lakkoileminen ei kannata. Lakkoilemalla ei saada suurempia korotuksia kuin vientialoilla.

Tulevat neuvottelukierrokset ovat haasteellisia. Paikallisesta sopimisesta huolimatta palkkauksen perusteiden tulee olla läpinäkyviä. Akavan työelämänsioiden johtaja Maria Löfgren avasi eri vaihtoehtoja.

- Palkkaratkaisut eivät saa särkeä Suomen mahdollisuutta menestyä. Sovittelutoimi ei kuitenkaan saa johtaa sellaiseen palkanmuodostukseen, jossa esimerkiksi palvelu-alojen tai julkisen sektorin palkkaepäkohtia ei pystytä korjaamaan. Vastuu yhteiskunnasta on kaikilla ja osaavaa henkilöstöä tarvitaan kaikilla sektoreilla, muistuttaa Löfgren.

Työehtosopimukset vakauttavat toimintaympäristön ja turvaavat yhteiskuntarauhaa. Niiden kautta kannattaa panostaa paikalliseen sopimiseen.

Työelämä on muutoksessa

Akavalla on rooli myös lähitulevaisuudessa, vaikkei puhutakaan keskusjärjestökohtaisesta sopimisesta. Akava haluaa turvata ja huolehtia, että tuloksetekijät eli työntekijät ovat iskussa. Tähän kuuluvat esimerkiksi työsuojelu ja ihmisten hyvinvointi. Myös työehtosopimuksiin kirjattujen joustojen kehittäminen on edelleen asialistalla.

Haasteensa edunvalvonnalle tuovat käynnissä olevat työelämän suuret muutokset. Työurat eivät enää ole pysyviä vaan koostuvat pätkistä. Asiantuntijat työllistävät itsensä jatkossa nykyistä useammin.

- Työ- ja vapaa-ajan sekoittuminen eli työajan läikkyminen on myös iso haaste työsuojelullisesti, johtaja Löfgren toteaa.

Yksityisen ja julkisen puolen rajapinnat eivät aina käytännössä ole kovin selkeitä. Tämä lähentää eri sektoreilla työskentelevien jäsenten edunvalvonnan tarpeita. Vastakkainasettelua ei saa rakentaa yksityisen ja julkisen sektorin välille. Kyse on tasapainosta, jossa yksityinen sektori rahoittaa julkista sektoria. Vastavuoroisesti julkinen sektori luo keskeiset toimintaympäristöt yksityiselle sektorille.

- Julkisen sektorin vetovoimaisuuden säilyttäminen palkkauksen ja työehtojen suhteen on erittäin tärkeää myös Suomen kilpailukyvyyn kannalta. Palkkatasa-arvo, jossa vastaavan vaatavuustason tehtävien palkkaus on sektorista ja sukupuolesta riippumatta samalla tasolla, on otettava yhteiseksi tavoitteeksi.

Vuoden toimihenkilö Marko Ylönen

Teksti ja kuva: Juha Susi

Tehtävänkuvauksista ja eläkeasioista jäsenet kysyvät tällä hetkellä eniten, summaa Vuoden toimihenkilöksi valittu kapteeni **Marko Ylönen**.

Yhteydenotot eivät tule tietenkään tasaisesti pitkin viikkoa vaan purskeina.

Ylönen toimii Pääesikunnan ja alaisten laitojen alueellisen pääluottamusmiehen tehtävässä. Kokemusta on karttunut myös pitkästä edunvalvontaurasta paikallistasolla. Oman vaativan virkatyön ja edunvalvontatehtävien yhteensovittaminen ei aina onnistu toivotulla tavalla.

- Pyrin hoitamaan luottamusmiehen tehtäväni virka-aajan puitteissa ja pääsääntöisesti se onnistuu. Joudun ajoittain muisuttamaan itseäni, että olen kuitenkin itse hakeutunut edunvalvontatehtäviin.

Vuoden toimihenkilö valinnan taustana ovat Ylönen ansiot pitkäaikaisessa, aktiivisessa ja oikeudenmukaisessa toiminnassa yksittäisten jäsenten asioiden hoitamisessa. Kyse ei ollut mistään yksittäisestä teosta tai tapahtumasta, vaan yhteistyötä on hoidettu rakentavasti työnantajan ja jäsenistön suuntaan puolustushaarasta tai hallintoyksiköstä riippumatta.

- Uskoisin, että myös perusteltua kriittisyyttäni arvostetaan. Luottamusmiehenä on toimittava luottamuksen arvoisesti molempiin suuntiin, niin jäsenten kuin työnantajan suuntaankin.

Jäsenistön edustajana Ylönen kokee esimiesten tuen ja asiallisen suhtautumisen olevan perusedellytys vaativan edunvalvon-

tatehtävän hoitamiseen. Esimiehet osaavat jopa hyödyntää edunvalvontaosaamista joissakin asioissa.

- Nykyiset esimieheni suhtautuvat luottamusmiehrooliini erittäin hyvin, kiitos heille siitä.

Ylönen havaitsi selvän piikin tehtävänkuvausliittyyssä yhteydenotoissa Puolustusvoimauudistuksen jälkeen. Nyt organisaatioiden, henkilöiden ja tehtävien vakiinnuttua kuvauksia on päivitetty aktiivisesti. Kyse-lyissä toivotaan opastusta siihen, kuinka hoidettavan tehtävän sisältö tulisi kuvata mahdollisimman selkeästi. Yhteydenottojen määrää nostavat jäsenille ja edunvalvojille suunnatut tehtävänkuvauskoulutukset. Tietoa halutaan ja sitä tarjotaan. Jäsenistön ikääntyminen ja viime aikojen eläkeisiin kohdistuneet lakimuutokset ovat myös lisänneet kyselyitä.

- Omien edustettavien keskuudessa myös tiettyjen tehtävien lisällisyysasiat ja sitouttaminen ovat pinnalla, Ylönen kertoo.

Virkatöinä Ylönen toimii suunnittelijan tehtävässä Puolustusvoimien palvelukeskuksessa Joensuussa. Käytännössä tehtävässä toimitaan PVSAP HCM asevelolisten tietojenhallinnan valtakunnallisena pääkäyttäjänä. Työssä toimitaan SAP-järjestelmän toiminnallisena asiantuntijana, mikä pitää sisällään järjestelmän kehittämistä ja ylläpitotehtäviä. Tehtävässä ohjataan joukko-osastojen sovellusvastuuhenkilöitä järjestelmän käytössä heidän tarpeidensa mukaisesti.

Leijona Catering on ravitseva kumppani

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

ruoka-
EXTRA

Toimitusjohtaja Ritva Paavonsalon mukaan Puolustusvoimien palkattu henkilöstö hyödyntää laajasti ruokailumahdollisuutta varuskuntaravintoloissa. Itse maksaville on tarjolla useampia ateriavaihtoehtoja.

Palvelujen hinta on laskenut ja asiakastytyväisyys noussut. Nämä kertovat siitä, että toimintamme laatu on parantunut, tiivistää Leijona Cateringin toimitusjohtaja **Ritva Paavonsalo** Puolustusvoimien ruokahuollon kehittämisen tulokset.

Ruokahuollon kehittäminen käynnistyi kymmenisen vuotta sitten, jolloin varuskuntien muonituskeskukset koottiin yhdeksi organisaatioksi, Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskukseksi. Vuoden 2012 alussa keskuksen toiminta yhtiöitettiin perusta-

malla valtion kokonaan omistama Leijona Catering Oy. Myöhemmin yhtiön toimintaa laajennettiin myös yksityisille markkinoille. Viime vuoden lopulla Leijona Cateringin markkina-asemaa linjattiin uudella tavalla. Yhtiö keskittyy pelkästään Puolustusvoimien ruokahuoltoon ja vetäytyy yksityissektorin ravintolapalveluiden tuottamisesta. Järjestely mahdollistaa sen, ettei Puolustusvoimien tarvitse kilpailuttaa ruokahuoltoa.

- Meidän näkökulmastamme tämä on hyvä linjaus ja selkeä ratkaisu. Voimme keskittyä

täysin Puolustusvoimien kumppanuuteen ja palveluun niin normaali- kuin poikkeusoloissa, kiittelee Paavonsalo päätöstä. Ratkaisun myötä Leijona Catering luopuu 10:stä yksityissektorin henkilöstöravintolasta. Henkilöstön määrä vähenee 21:llä. Järjestelyjen jälkeen yhtiöllä on 30 ravintolaa ja noin 450 työntekijää.

Toiminta on tehostunut

Paavonsalon mukaan ruokahuollon kehittäminen ja yhtiöittäminen on ollut Puolustusvoimille hyödyllistä.

Muutoksilla on saavutettu kustannussäästöjä. Vuonna 2005 ruokahuoltoon sitoutui noin 800 henkilöä, nyt määrä on pudonnut noin puoleen siitä. Joukko-osastojen lakkauttamisesta huolimatta ruokailevien varusmiesten määrä on pysynyt kutakuinkin ennallaan.

- Tuloksiin on päästy toimintatapoja ja prosesseja parantamalla. Olen korostanut, ettei meidän ole tarpeen juosta nopeammin, vaan asioita pitää tehdä fiksummin töitä järjestelemällä ja palvelutasosta tinkimättä, tiivistää Paavonsalo kehittämiskonseptin.

Asiakastytyväisyyttä yhtiö seuraa suunnatuilla kyselyillä. Varusmiehille ja ruokailevalle henkilökunnalle kysely järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Joukko-osastoille on oma kyselynsä vuosittain. Lisäksi toimipisteissä käsitellään muuta päivittäispalautetta. Kyselyjen tuloksia ja muuta palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

- Asiakkailta olemme saaneet hyvää palautetta ja tyytyväisyys on noussut vuosi vuodelta.

Työilmapiiri on parantunut

Ruokahuollon yhtiöittämisen seurauksena henkilöstö siirtyi valtion työehdoista yksityissektorin matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevan työehtosopimuksen piiriin. Vanhoille työntekijöille muutos merkitsi neljän vuoden suoja-ajan jälkeen palvelussuhteen ehtojen heikkenemistä, pienempiä palkkoja ja lyhempiä lomia.

Yhtiöittämisen jälkeen työilmapiirikyselyjen tulokset kehittivät aluksi hitaasti, mutta käänne tapahtui viime vuonna.

- Nyt menemme parempaan suuntaan ja olemme hyvällä keskivertoyrityksen tasolla. Tulokseen voi olla tyytyväinen, iloitsee Paavonsalo.

Kyselytulosten mukaan työntekijät ovat ylpeitä työstään ja kokevat, että heille annetaan paljon vastuuta omaan työhön liittyen. Työnantajan toiminnassa henkilöstö arvostaa elämäntilanteiden mukaan joustavia työaikoja ja tasa-arvoista kohtelua työpaikalla.

Henkilöstön etuja valvoo Palvelualojen ammattiliitto PAM, jolla on yhtiössä yksi päätösminen pääluottamusmies ja tällä varahenkilö. Luottamusmiestoiminta on pelkästään heidän varassaan, muita luottamusmiehiä yhtiössä ei ole.

- Meillä on toimivat suhteet PAM:n kanssa. Tapaamme säännöllisesti pääluottamusmiehen kanssa ja yhteistyö pelaa hyvin, kokee Paavonsalo.

Suomalaista lähiruokaa suositaan

Varuskuntaravintoloiden ruokalistat laaditaan keskitetysti, ja ne ovat kaikissa toimi-

pisteissä samanlaiset. Listoja tarkistetaan kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Näin tarjontaan saadaan vaihtelua niillekin, jotka suorittavat kuuden kuukauden palveluksen.

Ruokalistojen suunnittelussa kuunnellaan varusmiesten toiveita. Hintaraameissa näitä pystytään hyvin toteuttamaan, sillä varusmiehet arvostavat tavanomaisia kotiruuan tyyppisiä vaihtoehtoja. Suosituimpia ovat pastat, jauheliharuuat ja lihapyörökät sekä hernekeitto. Hernekeitolla on myös perinnearvonsa ruokalistalla.

- Jotakin pysyvää pitää muutoksissa säilyttää ja meillä se on tämä hernekeitto, linjaa Paavonsalo.

Varuskuntaravintoloiden ruoka maistuu, eivätkä vapaa-ajalla nautittavat sotilaskotien herkut kilpaile tarjonnan kanssa. Ruuan suhteen kehitys kulkee terveyttä, hyvinvointia ja suorituskykyä edistävään suuntaan.

Ruoka valmistetaan pääosin suomalaisista raaka-aineista.

- Pippuri tuodaan sieltä, missä se kasvaa, mutta lihat ja broilerit ovat kaikki kotimaisia, vakuuttaa Paavonsalo.

Tuontitavaraa ovat hedelmät ja talvikauden vihannekset, mutta talvellakin pyritään suosimaan kotimaisia juureksia. Paavonsalon mukaan kotimaisen lähiruuan tarjoamisen ohella tärkeää on se, että ateriat valmistetaan paikan päällä varuskuntaravintoloissa. Teolliset einekset eivät yhtiön konseptiin kuulu.

Erilaiset ruokarajoitteet, sen enempää kuin ideologiset tai uskonnolliset syyt eivät aiheuta päänvaivaa tai merkittäviä kustannuksia. Lihaa välttäville on tarjolla kasvivalitoehtoja.

- Pystymme huomioimaan erityisruokavaliot todella hyvin. Näistä ei muodostu esteitä palveluksen suorittamiselle, vakuuttaa Paavonsalo.

Tukea myös poikkeusoloissa

Varuskuntaruokailun ohella Leijona Catering tukee myös joukkojen maastomuonitusta ja osallistuu tarvittaessa leiri- muonitusten järjestämiseen. Tärkeä tuki Puolustusvoimille on sotilaskeskeisten kouluttaminen poikkeusolojen joukkojen tarpeisiin. Tehtävää varten varuskuntaravintoloilla on asiaan vihkiytyneet kouluttajat. Poikkeusolojen ruoka-

huollon osalta yhtiöllä on Puolustusvoimien kanssa sopimus ja valmiussuunnitelmat. Toimintaa poikkeusoloissa myös harjoitellaan säännöllisesti Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen johdolla.

Kommentti

Sivumakuasiaa

Teksti: Antti Kymäläinen

Leijona Catering on hoitanut leiviskänsä hyvin. Toiminta on tehostunut ja yhtiö on tuottanut voittoa. Viime vuonna Leijona maksoi valtiolle osinkoa peräti 5 M€. Rahat eivät palaudu Puolustusvoimille vaan menevät valtion pohjattomaan kassaan. Voitollisen toiminnan ohella asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä ja varusmiehet ovat saaneet nauttia hyvästä ruuasta. Ruokahuollon henkilöstölle tilanne ei ole ollut yhtä ruusuinen.

Puolustusvoimien ruokahuolto yhtiöitettiin kilpailutuksen mahdollistamiseksi. Jotta yhtiö olisi kilpailukykyinen, henkilöstö siirrettiin halvempien työehtojen piiriin neljän vuoden suoja-aikaa noudattaen. Sen päätyttyä vuoden 2016 alussa vanhojen työntekijöiden palkat putosivat ja lomat lyhenivät.

Saman vuoden lopulla valtio omistajana päätti linjauksesta, jonka mukaan Leijona keskittyy pelkästään Puolustusvoimien ruokahuoltoon. Tämä mahdollistaa sen, ettei toimintaa tarvitsekaan kilpailuttaa.

Lopputuloksena saatiin kuitenkin henkilöstön palkat kilpailukykyiselle tasolle. On siten enemmän, mistä osinkoa jakaa.

Kuva: Mikko Perön

Tiedätkö mitä ateriaasi kuuluu?

Teksti ja kuva: Juha Susi

Salaattia maastoon - mikä ettei. Leijona Cateringin ravintolat tarjoavat myös tämän palvelun, mikäli asiakas sen haluaa. Perusmaastoruokalistaan se ei kuulu.

- Meiltä tilataan maastoon myös kasviksia, varuskuntaravintola Rakuunan ravintolapäällikkö **Piia Mikonsaari** esittelee ravintolansa toimintaa.

Kasvikset toimitaan esimerkiksi raasteina tai viipaleina.

Maasotakoulun Lappeenrannan toimipisteessä toimiva varuskuntaravintola Rakuuna on poikkeava suhteessa useampaan muuhun toimipisteeseen. Lounaalla tarjotaan kaikille, mukaan lukien opiskelijat, henkilöstöruokailijan mukainen lounas. Varusmiehiä Lappeenrannassa on vain kourallinen.

Maastoon lähtevä ruoka on peruslähdekohtaltaan varusmieslistan mukainen. Tarvittaessa sitä sovelletaan raaka-aineiden mukaan, esimerkiksi kappaleitavaraa tehdään kastike. Eri listojen käyttö salissa ja maastossa saattaa aiheuttaa joillekin yllätyksiä, mikä näkyy ihmettelynä maastoruokan suppeammasta tarjonnasta.

- Maasotakoulu ostaa usein talvisin esimerkiksi jälkiruokakahvin lisäpalveluna. Asiakas ei välttämättä tiedä nauttivansa maksullista lisäpalvelua, ravintolapäällikkö kertoo.

Hinnat kohdallaan

- Leijona Catering perii kumppaneiltaan valtakunnallisesti saman laskutushinnan. Se mitä ruokailija siitä joutuu maksamaan, on puolustusvoimien sisäinen asia. Meille asti ei ole kuulunut palautetta hintatasosta, vastaa Mikonsaari tiedusteluun aterian hinnasta.

Hinnan ja tarjonnan vaihtelun vaikutus näkyy myös salissa. Aamupala, päivällinen ja iltapala tehdään varusmieslistan mukaisesti. Sen tarjonta ei ole yhtä runsas kuin henkilöstöruokailijan mukaisen lounaan. Tästä saattaa syntyä väärinkäsityksiä ja ateria koetaan kalliiksi, mikäli henkilökuntaa ruokailee vaikkapa iltapalalla.

Palaute vaikuttaa tarjontaan

Leijona Cateringin ravintolat ovat ketjuohjattuja, ja saatu palaute kootaan Kuopion tuote- ja palvelukehitykseen. Muutokset listoihin ja tarjontaan tehdään keskitetysti, mutta esimerkiksi palveluun liittyviin palautteisiin reagoidaan ravintolassa. Saadut palautteet koskevat yleensä listojen sisältöä ja ruokasalien toimintoja. Linjastolounaaseen ollaan tyytyväisiä.

- Toivoisin henkilökunnalta enemmän palautetta, varsinkin välitöntä. Varusmiehet ovat tässä suhteessa suorasukaisempia, Mikonsaari esittää pyynnön.

Rakuuna sai positiivista palautetta viime vuonna kokeillusta kylmäketjuvapaasta muonituksesta kertausharjoituksen yhteydessä. Siinä lounas korvattiin kylmävapaalla aterialla. Se sisälsi kuivatut tuotteita, paljon energiaa sisältäviä ja säilyviä annospakkuksia. Muonat olivat reppuun laitettavia ja huonelämmössä säilyviä. Muut ateriat olivat kenttämuonituslistan mukaisia. - Tässäkin oli avainasemassa joukon saama etukäteisinfo, miksi tällainen lounas tarjotaan. Henkilökunnan rooli, niin johdossa kuin kouluttajana, on tärkeä myös muonituksessa. Mikonsaari toivoo vastaavaa opastusta kouluttajilta myös eri joukkojen yhteisissä harjoituksissa. Tarjonnassa saattaa olla normaalia poikkeavia eroavaisuuksia.

- Vaikka ruokailijoiden työnantaja on sama, ovat joukot erilaisia. Näin ollen myös tarjottavat palvelut saattavat olla erilaisia.

Varuskuntaravintola Rakuunan henkilöstölounaan runsas tarjonta saa kiitosta. Ravintolapäällikkö Piia Mikonsaari toivoo kuitenkin henkilökunnalta enemmän välitöntä palautetta.

Ei ihan tavallinen Pulliainen

Teksti: Antti Kymäläinen

Kuva: Keijo Pulliainen kotialbumi

Yliuutnantti **Keijo "Keke" Pulliainen** on kehittänyt taikuruudesta tuottavan sivutoimen opistoupseerin virkatyön rinnalle. Rannikkoprikaatin tulipatterin väepelinä työskentelevä Pulliainen pyörittää vapaa-ajallaan Trick'n Treat Finland Oy -yri-tystään, jonka järjestää taikuriesityksiä yleisö-, yritys- ja yksityistilaisuuksissa.

- Taikatempuut ovat kiinnostaneet minua jo nuoresta pitäen. Ensimmäisen maksullisen keikan tein Kadettikoulun kuutamotanssiaisissa 1990-luvun puolivälissä, ja pian sen jälkeen syntyi ajatus oman firman perustamisesta, muistelee Pulliainen uransa käynnistymistä.

Vuosittain Pulliaisella on 80 - 100 esiintymistä ilman suurempaa markkinointia, kos-

ka asiakasverkosto on pitkälti vakiintunut.

- Yritykseni pyörii aika itsestään sillä tasolla, jolla sen haluan pysyvän. Pidän itseäni enemmän ammattimaisesti keikkaa tekevänä intohimoisena harrastajana, tiivistää taikuri suhteensa sivutoimeen.

Pulliainen sanoo olevansa sosiaalinen extrovertti, joka pitää esiintymisestä ja toisten viihdyttämisestä.

- Taikuuden keinoin voin antaa ihmisille käsittämättömiä ja unohtumattomia kokemuksia hyvällä huumorilla siivitettyinä.

Pitkällä taikuriuralla Pulliainen on saavuttanut mainetta ja kunniaa. Vuonna 2002 hän sijoittui viihdeohjelmien SM-kilpailuissa kolmanneksi ja vuotta myöhemmin näyttämötaikuuden SM-kisassa kakkoseksi. Pulli-

ainen on esiintynyt mainoksissa ja televisiossa, muun muassa Putouksen suorassa lähetyksessä.

- Livekeikoista unohtumattomin esiintymisen oli tämän vuoden tammikuussa formulalegenda Mika Häkkinen häissä Rovaniemellä, mainitsee Pulliainen tuoreimpana tähtihetkenään.

Esimiehet ja työkaverit ovat suhtautuneet erinomaisen ymmärtävästi Pulliaisen sivutoimeen. Virkatyö ei ole häiriintynyt.

- Keikat ovat pääsääntöisesti viikonloppuisin tai illalla. Lomat ja päivystyksistä sekä sotaharjoituksista tulevat vapaat riittävät varsin hyvin, jos esiintymiset vaativat muuta aikaa. Joskus on ollut tarve virkavapaaseen, kuvailee Pulliainen työn ja sivutoimen yhteensovittamista.

Pulliainen suoritti opistoupseerin tutkinnon rannikkotyöstölinjalla vuonna 1993 ja sijoittui kurssin jälkeen varusmieskouluttajaksi Upinniemiin. Vuosien aikana vaihtuneet tehtävät, jatkokoulutus ja organisaatiomuutokset ovat mahdollistaneet Pulliaiselle monipuolisen työkokemuksen opistoupseerin eri tehtäväaloilta.

Puolustusvoimia hän pitää erinomaisena työnantajana.

- Viihdyn tehtävässäni. Saan huolehtia nuorista varusmiehistä ja yksikön ikäpresidenttinä antaa myös elämänohjeita nuorille ammattisotilaille. Parasta ovat työn vaihtelevuus, omatoimisuus, mukavat työkaverit ja yksikkömme mahtava mehenki sekä työnantajan suomat liikuntamahdollisuudet ja Upinniemen loistava varuskunta, kiittelee Pulliainen.

Keijo Pulliainen

- 48-vuotias
- Yliuutnantti, yksikön vääpeli, taikuri
- PK 50 rannikkotyöstölinja, jatkokurssi esikuntalinja
- Työskennellyt mm. jaosjohtajana, AUK:n linjanjohtajana, merivalvontaupseerina sekä oikeus-, tiedotus- ja osastoupseerina
- Perheellinen, avopuoliso ja kaksi lasta
- Harrastaa hiihtoa, pyöräilyä, laskettelua, kuntosaliharjoittelua ja matkailua sekä ilmakehää multikopterilla

Motto: Elä hetkessä.

Vuoden Rajamies on liidellyt ilmassa pienen ikänsä

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Ari Lakion arkistot

Vuoden Rajamieheksi nimeäminen on kunniamaininta, joka annetaan vuosittain yhdelle rajamiehelle erityistä tunnustusta ansaitsevan teon tai toiminnan perusteella. Vuoden Rajamies, luutnantti Ari Lakio sai haltuunsa kenraali Mannerheimia esittävän pienoisseitoksen vuodeksi.

Vartiolentolaivuudessa palveleva luutnantti **Ari Lakio** palkittiin Rajavartiolaitoksen vuosipäivänä 21. maaliskuuta Vuoden Rajamies -tunnustuksella. Hän toimii myös Päälystöliittoon kuuluvan Rajavartiolaitoksen lentäjät ry:n puheenjohtajana. Valintaperusteissa Lakion todetaan osoittaneen erinomaista suorasekäisyyttä, toteuttaneen lentotehtävät turvallisesti ja tehokkaasti sekä osoittaneen jatkuvaa aktiivisuutta lentotoiminnan eri osa-alueiden kehittämiseksi. Hän on toiminut koko uransa ajan erinomaisena esimerkkinä nuoremmille ohjaajille siitä, kuinka vaativat lentotehtävät tulee toteuttaa ja miten kehitytään ohjaajana.

- Vaikka palkinto on henkilökohtainen, pidän sitä myös laitoksen johdon tunnustuksena koko työyhteisöllemme hyvin tehdystä työstä. Nimeämiseni osoittaa, että työtäni ja tapaani hoitaa asioita arvostetaan RVL:ssä, Ari Lakio toteaa.

100 päivystysvuorokautta vuodessa

Ilmailukipinän Lakio sai jo 12-vuotiaana luetuun legendaarisen hävittäjälentäjän **Joppe Karhusen** kirjoja sotien ajan hävittäjälentotoiminnasta, johon osallistuivat myös hänen kaksi hävittäjälentäjänä toiminnutta isosetäänsä. Purjelentolupakirjan Lakio suoritti 17-vuotiaana ja moottorilentolupakirjan vuotta myöhemmin.

- Lukion jälkeen aloitin varusmiespalveluksen Laskuvarjojääkäriskoulussa, mutta siirryin sieltä Kauhavalle tultuani valituksi LENTORUK:lle. Varusmiespalveluksen jälkeen olin jo päässyt Kadettikurssin ilmasotalinjalle, kun päätin vielä hakea opistoupseerin paikkaa RVL:n helikopterilentäjänä. Kun sain sieltä tiedon hyväksymisestä, oli valintani ja tulevaisuuteni selvä.

Luutnantti Ari Lakio toimii nykyisin päivystävänä päällikkönä ja lennonopettajana Super

Puma – ja Bell 412 –koneilla. Ilmailuviranomaisten valtuuttamattomaksi tarkastuslentäjäksi hänet hyväksyttiin v. 2013.

- Päivystystä kertyy vuodessa noin 100 vuorokautta. Lähimmät sopivat lentosimulaattorit löytyvät Ruotsista, Norjasta ja Ranskasta, ja niihin liittyvät koulutustehtävät vievät 1 – 2 kuukautta vuodesta. Töiden ja perhe-elämän yhteensovittaminen on ajoittain melko haastavaa, aviomies ja kahden tyttären isä tietää kokemuksesta.

Koneen päällikön jakamaton vastuu

Vartiolentolaivueella on käytössään kaikkiaan 14 helikopteria ja kaksi valvontalentokonetta. Ilma-aluksilla tuetaan yhteistoimintaviranomaisia etsintä- ja pelastustehtävissä, sairaankuljetuksissa, metsäpalojen sammutuksessa sekä muissa virka-aputehtävissä. Laivue ylläpitää jatkuvaa meripelastusvalmiutta kolmella helikopterilla Turussa, Helsingissä ja Rovaniemellä. Meripelastushelikopterin miehistö koostuu kahdesta ohjaajasta, mekaanikosta ja yhdestä tai kahdesta pintapelastajasta.

- Koneen päällikkönä minulla on täysi vastuu niin koneesta, miehistöstä, matkustajista, pelastettavista kuin sivullisistakin. Päätän myös tehtävän suoritustavan ja sen, onko sille turvallista ja tarkoituksenmukaista lähteä ollenkaan. Vastuu ihmisistä ja kymmenien miljoonien kalustosta on suuri, ja määräysten mukaan sen kantaa vain ja ainoastaan koneen päällikkö. Pelastustehtävissä on pakko keksiä yhteistyössä miehistön kanssa paras tapa toimia, sillä ohjeita ei ole saatavilla tilanteen ollessa päällä. Työni parhaat puolet liittyvätkin onnistumisiin pelastustehtävissä ja tiiviiseen ryhmätööhön koko lentomiehistön kanssa, luutnantti Ari Lakio kuvaa arkista työtään.

Luutnantti Ari Lakio, 42 v

- Varusmiehenä LENTORUK:lla.
- Opistoupseerin peruskurssi 53, merivartiolinja; ou:n täydennyskurssi.
- Ilmailualan kursseja mm. Saksassa, Ranskassa ja Yhdysvalloissa.
- Päivystävä päällikkö ja lennonopettaja Vartiolentolaivueen Helsingin heko-ryhmässä.
- Toimii myös tarkastuslentäjänä.
- Rajavartiolaitoksen Lentäjät ry:n puheenjohtaja ja luottamusmies 2006 -
- Asuu Sipoossa. Perheeseen kuuluu vaimo, kaksi tytärtä ja kaksi koiraa.
- Harrastaa hiihtoa, laskettelua, pyöräilyä ja juoksua. Kalastaakin, jos aikaa riittää.

Kaikki rajan lentäjät samassa liitossa

Luutnantti **Ari Lakio** on toiminut Päälystöliittoon kuuluvan RVL:n Lentäjät ry:n puheenjohtajana ja luottamusmiehenä vuodesta 2006 ja luopuu tehtävistään kuluvan vuoden aikana. Yhdistyksen erikoisuutena on se, että siihen kuuluu opistoupseerien lisäksi myös upseereita. Jäsenmäärä on viime vuosina ollut kasvussa ja on tällä hetkellä kolmisenkymmentä, joista yli puolet on sotatieteen kandeja tai maistereita.

- Lentäjien eri tehtävät riippuvat meillä tietyiltä osin enemmän kokemuksesta ja kelpuuksista kuin sotilasarvosta, ja uskonkin, että meidän malli on toiminut hyvin jäsenistön suuntaan. Olemme kaikki lentäjät sitä mieltä, että ajamme parhaiten asiaamme yhdessä. Toimimme Turku – Helsinki – Rovaniemi – akselilla, joten yhteisten kokousten järjestäminen on haasteellista. Toteutamme vuosittain yhteistapaamisen ”huru-ukkojen” kanssa ja pidämme samalla vuosikokouksen. Tapaaminen on erittäin tärkeä linkki nuorten ja vanhojen välillä, ja olemme saaneet vanhemmilta lentäjiltä todella arvokasta oppia tehtävien suorittamisesta eri kalustoilla ja tavoilla, Ari Lakio kertoo.

Puheenjohtaja on tyytyväinen Päälystöliiton toimintaan ja edunvalvontaan. Rajan lentäjien osalta työnantaja on uusimassa sitoumusjärjestelmää.

- Sen tiimoilta tulevilla edunvalvojilla riittää töitä. Toisaalta Frontex-operaatioon osallistuminen vaikuttaa merkittävästi lentokoneimpien työrytmiin. He viettävät kesä-

sin useita viikkoja operaatioissa, ja onkin tärkeää, että Päälystöliitto on kiinnittänyt huomiota ulkomailla työskentelyn ehtoihin, väistyvä puheenjohtaja kiittelee.

Rajavartiolaitoksen Lentäjät ry:n puheenjohtaja, luutnantti Ari Lakio (vas.) edustaa opistoupseeritaustaisia lentäjiä. Päälystöliittoon kuuluvan yhdistyksen jäsenistä yli puolet on kuvassa olevan luutnantti Ville Auvisen (oik.) tavoin sotatieteiden kandidaatteja tai –maistereita.

Kenraali Mannerheimin pienoispatsas?

C. G. E. Mannerheimista puhuttaessa häneen on totuttu liittämään sotamarsalkan arvo (1932) tai Suomen marsalkan arvonimi (1942). Kuitenkin vuodesta 1959 alkaen nimitetty Vuoden Rajamies on saanut ja saa edelleen haluunsa kenraali Mannerheimia esittävän pienoispatsaan. Miksi näin?

- Pienoispatsaan alkuperäismalli, Mannerheimin patsas, on kuvanveistäjä **Evert Porilan** tekemä, noin kolmemetrinen Mannerheimia kuvaava pronssipatsas. Se on tehty **Eero Järnefeltin** maalauksen mukaan ja sijaitsee kahdeksan kilometrin päässä Tampereen keskustasta, Leinolan Mannerheiminkalliolta, jolta käsin Mannerheimin kerrotaan seuranneen Tampereen valtausta Suomen sisällissodassa v. 1918. Tuolloin Mannerheim oli vielä kenraali (ylennetty ratsuväenkenraaliksi 7.3.1918, toim. huom.), ja tämän perusteella päädyimme aikanaan käyttämään tässä yhteydessä patsaasta termiä *kenraali Mannerheimin pienoispatsas*, kertoo viestintäasiantuntija, komentajakapteeni **Pentti Alapelto** RVLE:n viestinnästä.

Idea yritystoy- minnasta syntyi Kosovossa

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Vuonna 2006 Porin prikaatista reserviin siirtynyt kapteeni evp. **Jukka Pietilä** työllistää parhaillaan yrityksessään itsensä lisäksi neljä evp-opistoupseeria ja viisi siviilityöntekijää. Lähes 30 vuoden yrityskokemuksen perusteella Jukka Pietilä tietää, että lähes jokaisella opistoupseerilla on avuja ja sellaisia taitoja, joilla olisi käyttöä joko puolustusvoimien tai siviiliyhteisön piirissä aina yritystoy-mintaan asti.

- Osaamiselle on luotava sellainen konsepti, että joku haluaa ostaa sitä, toimitusjohtaja Jukka Pietilä kertoo.

Pietilän yrittäjäura alkoi jo hänen palveluksessa ollessaan. Vuonna 1987 hän perusti aseliikkeen, jota hän pyöritti aluksi omakotitaloon tehtyjen varastotilojen yhteydessä. Muutamassa vuodessa liiketoiminta ja tarvaravaliiketoiminta sekä asiakaskunta laajenivat sellaisiin mittoihin, että Pietilän oli avattava liike isompiin tiloihin Säkylän keskustaan ja palkattava työntekijä. Ase- ja erävarusteliikkeenä Pietilä myi vuonna 2005. Hän oli suunnitellut liikkeen myyntiä jo muutaman vuoden, ja lisäksi hän oli lähdössä vuodeksi Kosovoon kriisinhallintaoperaatioon, jolloin liikkeen pyörittäminen olisi ollut mahdotonta. Porin prikaatissa hänen vastuullaan olivat Kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden varustamistehtävät.

Vuosi 2006 oli Pietilän nykyisen yritystoyminnan kannalta merkittävä. Kosovossa palvellessaan Pietilä sai idean nykyisen yrityksensä, Intlog Oy:n toimintakonseptista. Kriisinhallintaoperaation päättäminen missä tahansa maailmankolkassa merkitsee valtavien ajoneuvo-, kalusto- ja tavaramäärän huoltamista lyhyessä ajassa.

- Konseptin kypsyttely vei neljä vuotta, mutta toimeentulo en ollut, sillä perustin LedCenter-valomainosfirman. Vuonna 2010 perustimme yhdessä kapteeni evp. **Juha Kakon** kanssa IntLog Oy:n. Saimme "myytyä" ideamme Puolustusvoimille sekä Puolustusvoimien strategisena kumppanina toimivalle Millog Oy:lle ja toimimme sen alihankkijana. Juha luopui muutama vuosi sitten osuudestaan.

Intlogin palveluksessa on kiireisimpinä aikoina ollut jopa 15 reserviin siirtynyttä opistoupseeria, joiden ammattitaito ja osaaminen ovat yksi yrityksen kulmakivistä Puolustusvoimien materiaalin huollossa. - Heidän käsiensä kautta yrityksessämme kulki paljon erityyppistä materiaalia, jonka käsittely ja huoltaminen vaativat sellaista erikoisosaamista, mitä siviilistä olisi ollut vaikeaa löytää. Samoin heidän palveluksessa luomansa yhteysverkko helpotti asiointia puolustusvoimien suuntaan, Jukka Pietilä kertoo.

Esimerkkinä toiminnasta Pietilä kertoo, miten Kosovo-operaation päättyessä Rauman satamaan saapui 200 merikonttista materiaalia sekä noin 90 ajoneuvoa ja perävaunua. Niiden käsittely ja huolto kesti Säkylässä sijaitsevilla Intlogin huoltohallilla noin vuoden päivät. Sotavarustemateriaali, kuten aseet ja ampumatarvikkeet, hoidettiin puolustusvoimien kumppanin Millog Oy:n toimenpitein.

Parhaillaan Intlogin on käynnistämässä patenttoimansa Quick House Solutions -konttien valmistuksen. Uusi valmistusmenetelmä tähtää globaaleille markkinoille, ja menetelmällä on Pietilän mukaan mahdollisuudet valmistaa rajattomasti erilaisia tiloja. Helposti siirrettävät ja koottavat moduulitilat ja konteista rakennettavat erikoistilat sopivat helppokäyttöisyytensä ja kustannustehokkuutensa ansiosta lähestulkoon kohteeseen kuin kohteeseen.

- Kaikki lähtee asiakkaan tarpeista, esimerkiksi tästä ovat majoitus-, varasto-, toimisto-, pesula-, kuivaus- ja räjähdekontit tai moduulikonteista yhdistettyjä räätälöityjä tilaratkaisuja vaikka satojen konttien kokoonpanoihin asti.

Yritystoymissaan toimitusjohtaja Jukka Pietilä kertoo edenneensä vakaasti harkituin ja suunnitelluin askelin, vähin erin toimintaansa laajentaen.

- Varsinkin yritystoyminnan alkuvaiheessa ei ollut tarvetta suuriin investointeihin ja olen päässyt varsin pienin lainariskein eteenpäin. Nykyisellään Quick House Solutions -konttien valmistus ja niihin liittyvät huikeat näkymät ovat tuoneet rinnalleni kaksi sijoittajaa 30 %:n osuudella, Pietilä kertoo.

Osallistu ja vaikuta yhteiskunnassa - mahdollisuuksia on monia

Teksti ja kuva: Juha Susi

Joullekin henkilöille kasaantuu useampia luottamus- ja järjestötehtäviä. Kapteeni evp. **Hannu Rahkonen** on yksi näistä aktiiveista.

- Olen varmaankin sellaisen kasvatuksen ja koulutuksen tuote, joka haluaa osallistua ja kantaa huolta yhteisistä asioista. Onko se kansalaisvastuuta vai mitä, Rahkonen listaa omalle osalle kertyneiden tehtävien taustoja.

Hämeen rykmentin lakkautus vuoden 2014 lopussa oli haaste, jonka henkilöstösektorin johtajana toiminut Rahkonen halusi viedä kunnialla läpi. Viimeinen lipunlasku osui myös omalle vastuulle.

- Olisin voinut jäädä aikaisemmin reserviin, mutta jäin toteuttamaan henkilöstösuunnittelun ja lakkauttamisen toimenpiteet. Onnistuimme löytämään uudet palvelupaikat henkilöstön toiveiden mukaisesti pääosalle, valitettavasti joitakin siviilejä jouduttiin irtisanomaan.

Rahkonen yhteiskunnallinen toiminta alkoi viimeisten palvelusvuosien aikana, koska taustalla oli tieto reserviin siirtymisestä. Jälkikäteen arvioiden täysipainoinen panostus kunnallispolitiikkaan ei olisi ollut mahdollista palveluksen aikana.

- Koin saavani luottamusta niin työkavereilta, alaisilta kuin esimiehiltäkin. Tämä oli kimmokkeena mittauttaa kannatus vuonna 2012 Nastolan kunnallisvaaleissa.

Luottamustehtävä toi tullessaan paikan Nastolan kunnanhallitukseen. Samaan aikaan käynnistyi kuntaliitosselvitys, jossa

tavoitteena oli Lahden ja Nastolan yhdistyminen vuoden 2016 alussa. Liitoksen valmisteluvaiheessa Rahkonen toimi yhteisvaltuuston ensimmäisenä varapuheenjohtajana, ja myöhemmin tehtävä muuttui Lahden kaupunginvaltuuston ensimmäisen varapuheenjohtajan tehtäväksi. Vuoden 2017 vaaleissa menestyminen takasi jatkokauden.

- Kannatus tekee nöyräksi, mutta se ei tarkoita sitä, että pitäisi nöyristellä, Rahkonen miettii saamaansa yli 500 ääntä.

Eikä siinä vielä kaikki

Kevästä 2015 Rahkonen on toiminut myös Lahden Sotaveteraanipiirin piirisihteerinä. Tehtäviin kuuluvat piirihallituksen työvaliokunnan ja varsinaisen piirihallituksen kokousten valmistelut. Yhteydenpito Suomen Sotaveteraaniliittoon ja piirin alueella toimiviin paikallisiin sotaveteraaniyhdistyksiin kuuluu myös listalle. Viimeisin suuri ponnistus oli kansallinen veteraanipäivä.

Järjestötoimintaan Rahkonen osallistuu Nastolan Lions klubissa toimimalla klubin presidenttinä seuraavan kauden. Aktiviteetteihin kuuluu myös Lahden evp-toiminta.

- Kokoonnumme kuukausittain Lahden Upseerikerholle, jossa pidämme kokouksen ja syömme lounaan.

Moni eläkepäiviä lähestyvä miettii, mikä saa miehen täyttämään kalenterinsa myös reservissä? Rahkosella on tähän selkeä vastaus.

- Olen vakuuttunut siitä, että sotilaskoulu-

Arvostus sotaveteraaneja kohtaan sai Hannu Rahkonen ottamaan vastaan Lahden Sotaveteraanipiirin piirisihteerin tehtävän. Onnistuneen kansallisen veteraanipäivän tilaisuutta muistelivat piirin puheenjohtaja, sotaveteraani Jukka Simola ja Hannu Rahkonen kakkukahvien merkeissä.

tus ja tausta luovat erinomaisia edellytyksiä varsin monipuolisiin tehtäviin myös reservissä. Osallistukaa ja pitäkää yhteyttä entisiin työkavereihin evp-kerhojen kautta tai muuten.

Paikalliset veteraaniyhdistykset kaipaavat osaavia ja aktiivisia kannatusjäseniä omiin toimintoihin. Rahkonen näkemyksen mukaan he arvostavat sotilastaustaa kovasti.

- Urheiluseurat, asunto-osaakeyhtiöiden hallinnot ja rauhanturvaajien yhdistykset tarjoavat myös paikkoja toimia ja vaikuttaa.

Hannu Rahkonen

- Reserviin Hämeen rykmentistä 31.12.2014
- Henkilöstösektorin johtaja 2003 - 2014
- Lahden kaupunginvaltuutettu (kok)
- Lahden Sotaveteraanipiirin piirisihteerin
- Lions Club Nastolan jäsen
- Lahden evp-kerhon jäsen

Soini Nurmi ja muut SMM-operaation monitorit partioivat lähes viisi tonnia painavilla, panssaroiduilla maastohenkilöautoilla. Miinoja ja räjähtämättömiä ammuksia on maastossa runsaasti. Viime vuonna Ukrainassa oli eniten miinojen uhreja koko maailmassa, yli 100 tapausta. Toistaiseksi yksi operaation jäsen on kuollut miinonnettomuudessa.

Siviilikriisinhallinnan painopiste Ukrainassa

Suomi on 1990-luvun alusta osallistunut EU:n, YK:n, ETYJ:n, Naton ja Euroopan neuvoston toimeenpanemiin siviilikriisinhallinta-operaatioihin tai siviilikriisinhallinnaksi määriteltäviin tehtäviin. Päätökset osallistumisesta perustuvat Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisiin tavoitteisiin, kriisialueen tarpeisiin, kansallisiin valmiuksiin sekä oikeus- ja sisäasioiden tavoitteisiin. Osallistumista ohjaavat linjaukset on määritelty Siviilikriisinhallinnan kansallisessa strategiassa (2014), Kokonaisvaltaisessa kriisinhallintastrategiassa (2009) ja turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa (2012).

Suomen kannalta keskeisin toimija on EU. Suomi osallistuu EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) alaisiin siviilikriisinhallintaoperaatioihin. Lisäksi asiantuntijoita voidaan lähettää EU:n erityisedustajien toimistoihin ja sihteeristöihin. Toiminta ulottuu tarkkailu- ja koulutustehtävistä eri viranomais toimien, kuten poliisin tai oikeuslaitoksen tehtävien, sijaistamiseen. Eniten siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita on viime vuosina lähetetty Afganistaniin, Kosovoon ja Georgiaan. Nykyinen painopiste on Ukraina. Tällä hetkellä maailmalla palvelee runsaat 120 suomalaista asiantuntijaa, joista kolmasosa on naisia.

ETYJ:n SMM-operaatio (Special Monitoring Mission) käynnistettiin heti Krimin ja Itä-Ukrainan kriisien puhjettua keväällä 2014. Operaatiossa palvelee lähes 700 aseistamatonta siviilitarkkailijaa (monitoria), joista suomalaisia on tällä hetkellä 25. Missiossa on kaikkiaan 10 tiimiä, joista kaksi suurinta toimii Donbassissa, Donetsk ja Luhanskin oblastien alueella. SMM:n tehtävänä on kerätä informaatiota ja raportoida turvallisuustilanteen vakiintumisesta sekä erityisistä tapahtumista toimialueellaan. Operaation lopullisena päämääränä on auttaa Ukrainaa vähentämään jännityksiä ja helpottaa kaikkien osapuolten välistä vuoropuhelua.

Monikulttuurinen ja kirjava työyhteisö

Tuusulalainen kokenut opistoupseeri ja rauhanturvaaja, majuri evp. **Soini Nurmi** aloitti monitorina keväällä 2015 ja on viimeiset kaksi vuotta työskennellyt Mariupolissa, yhdessä Donetskinkin tiimin kolmesta HUB:sta eli partiotukikohdasta. Hänen lisäkseen operaatiossa palvelee toinenkin evp-opistoupseeri. Mariupol sijaitsee kontaktinlinjan eli "rintaman" länsipuolella, Ukrainan hallituksen kontrolloimalla alueella, jossa liikkuminen kaupungilla on varsin vapaata. Kaupungista on "rintamalle" noin 20 km, joten tykistötulen äänet kuuluvat hyvin. Kontaktinlinjan itäpuolella toimivien monitorien liikkuminen on huomattavasti rajoitettumpaa.

- Olin pitkään HUB:n ainoa suomalainen, mutta ilokseni sain muutama kuukausi sitten seuraksi kaksi muuta suomalaista. Työyhteisö on monikulttuurinen ja varsin kirjava monessakin mielessä, kollegoja on yli 30 maasta. Kaikista mission monitoreista yli puolet on taustaltaan sotilaita, joista useimmat ovat arvoltaan everstiluutnantista prikaatikenraaliin. Yhdysvallat on lähettänyt alueelle myös alipuseereita, ja diplomaattejakin on joukossa. Mariupolin monitoreista viisi on jonkin alan tohtoreita, Nurmi kertoo.

Partiointia ja toimistohommia

Operaation alussa kaikki Mariupolin monitorit asuivat turvallisuusyöstä hotellissa, mutta nykyisin monien muiden tavoin Soini Nurmi asuu vuokralla kerrostaloasunnossa. Tyypillinen työviikko käsittää viisi noin kahdeksan tunnin työpäivää ja kaksi vapaa-päivää.

- Rakenteeltaan sotilasmissioiden tyypillinen aamubriiffi alkaa toimistolla klo 7.45, siinä käydään läpi turvallisuustilanne ja käsketään päivän tehtävät. Tämän jälkeen

Siviilien ahdinko surettaa ETYJ:n suomalaismonitoria

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Soini Nurmen arkisto

partionjohtajat antavat käskyt omille partioilleen, joihin kuuluu kaksi panssaroitua autoa kuljettajineen, varajohtaja ja tulkki. Mikäli kontaktinlinja ylitetään, mukaan tulee myös kokenut lääkintämies. Mariupolin HUB:n partiot ylittävät linjan päivittäin, joten pysymme ajan tasalla sekä hallituksen että kapinallisten toimista. Partioehtoisten laatu ja kesto vaihtelevat, mutta tavallisesti kaikki ovat palanneet toimistolle klo 16:een mennessä. Pikaisen yhteisen palaverin jälkeen johtaja kirjoittaa partioraportin. Monitoreista noin puolet partioi ja toinen puoli työskentelee toimistolla. Öisin ei turvallisuussyistä partioita ja illat ovat pääsääntöisesti vapaat. Majoituksessa on oltava puoliltaöin eikä sieltä saa poistua ennen klo 5:ttä, Soini kertoo monitorin arjesta.

Läheltä piti –tilanteet lähes päivittäisiä

Itä-Ukrainan konflikti on käytännössä asemasotaa, jossa osapuolet ovat vahvasti linnoittautuneet linjan molemmin puolin. Tulitus on ympärivuorokautista, myös tykistöllä ja raketinheittimillä. Alueella toimii useita eri sotajoukkoja, kasakoita ja palkkasotureita, jotka eivät välttämättä ole kuralaisia. Alkoholia ja huumeita käytetään runsaasti kontaktinlinjan molemmin puolin, mikä lisää riskejä monitorien kannalta.

- Monitorit valvovat joukkojen toimintaa ja raportoivat mm. tulitaukorikkomuksista ja muista Minskin sopimuksen vastaisista toimista. Uhka joutua erityisesti epäsuoran tulen vaikutuspiiriin on huomattavan suuri, ja lisäksi miinoja ja räjähtämättömiä ammuksia on maastossa runsaasti. Läheltä piti –tilanteita on sattunut lähes kaikille monitoreille, Soini Nurmi kuvaa työskentelyolosuhteita.

Tilanne Itä-Ukrainassa on vaikea, tulitaukoja on tehty jo parisenkymmentä, mutta ulospääsyä kriisistä ei ole näköpiirissä. Kontaktinlinjan tuntumassa asuvat siviilit kärsivät eniten.

- Vanhukset eivät voi jättää kotejaan, koska heillä ei ole rahaa eikä muutakaan paikkaa mihin mennä – sitä paitsi sotilaat ryöstävät tyhjiksi jätetyt talot. Monet vanhukset viettävät yönsä kellareissa, hakien suojaa kranaateilta. Ikävin puoli monitorin työssä onkin nähdä siviilien lohduton ahdinko, Nurmi suree.

Tie siviilikriisinhallintatehtäviin käy Kuopion kautta

Kuopiossa toimiva Kriisinhallintakeskus, CMC Finland (Crisis Management Centre Finland) on siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoimen osaamiskeskus. Kriisinhallintakeskuksen päätehtäviä ovat asiantuntijoiden koulutus kansainvälisiin siviilikriisinhallintaoperaatioihin ja kansainvälisen pelastustoimen tehtäviin, asiantuntijoiden rekrytointi, logistisista ja materiaalisista valmiuksista vastaaminen ja alaan liittyvä tutkimus- ja julkaisutoiminta. Kriisinhallintakeskus toimii kansallisen johtokeskuksena operaatioissa toimiville siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoimen lähetetyille asiantuntijoille.

- Haku SMM-missioon tehdään netissä, CMC valitsee hakijoiden joukosta sopivat ja asettaa heidät ehdolle avoimena olevaan tehtävään. CMC ei kuitenkaan päättää lopullisesta valinnasta, vaan seuraava karsintakierros on Wienissä ja lopullinen valinta tehdään operaation Kiovassa sijaitsevan päämajan henkilöstön Skype-haastattelun ja kirjallisen testin jälkeen, Soini Nurmi kertoo.

Hakijoilta edellytetään pääsääntöisesti Siviilikriisinhallinnan peruskurssin (EU Con-

cept Core Course) kurssin käymistä Kuopiossa. Ukrainaan ei lähetetä ensikertalaisia, vaan hakijoilta edellytetään aiempaa misiokokemusta. C-kortti on merkittävä etu, sillä toimialueella partioidaan sitä edellyttävillä, panssaroiduilla ja noin viisi tonnia painavilla ajoneuvoilla. Työkieli on englanti, jonka pitää sujua niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Suomessa hakijoilta edellytetään periaatteessa ylempää korkeakoulututkintoa, mutta ehdoton edellytys se ei ole. Soini Nurmi on kouluttautunut työn ohessa valtiotieteen lisensiaatiksi, ja myös toisella missiossa palvelevalla opistoupseeri-monitorilla on ylempi korkeakoulututkinto.

- Sotilaan on Suomessa vaikea päästä siviilikriisinhallintatehtäviin. SMM-missio on aseeton siviilioperaatio, joka CMC:n näkökulmasta tulee miehittää siviileillä, vaikkakin kaikista operaation monitoreista yli puolet omaa sotilastaustan. Omalla kohdallaani kolme vuotta Afganistanissa, C-kortti ja ylempi korkeakoulututkinto auttoivat asiaa. Kiinnostuneet voivat tilata CMC:n sivuilta uutiskirjeen, jossa ilmoitetaan kaikki avoimet tehtävät, Soini Nurmi vinkkaa.

Monitorit partioivat ja raportoivat omien vastualueidensa tapahtumista. Kuvassa Soini Nurmi tutkii epäsuoran tulen ammuksen räjähdyskraateria. Kraaterianalyysin tarkoituksena on selvittää kranaatin laatua ja tulosuunta. Oman oppinsa hän on saanut paikan päällä käymillään kursseilla ja lähes kahden vuoden kokemuksella.

Sotavuodet vaikeuttivat liiton toimintaa

Teksti: Samuli Vahteristo Kuvat: SA-kuva ja Helsingin museo

SA-Kuva

Sotavuodet 1939 - 1945 olivat suomalaisille erittäin raskaat. Suomi menetti sodissa noin 90 000 sotilashenkilöä ja 2 000 siviiliä. Sodan seurauksena invalidisoitui kaikkiaan 50 000 suomalaista, sotaletkeksi jäi 24 000 suomalaisnaista ja sotaorvoksi jäi 50 000 suomalaislasta.

Sotien tuhot olivat kansakunnan kestäkykyyn nähden massiiviset. Rakennuksia tuhoutui noin 45 000, osin ilmapommituksissa ja pääosa saksalaisten hävittäminä Lapissa. Lisäksi sodissa tuhoutui sata-määrin siltoja ja rautatiesiltoja. Erityisesti Lapin jälleenrakentaminen oli suuri hanke, joka kesti kauan. Myös luovutetuilta alueilta siirretyille 424 000 evakolle tuli järjestää asuinpaikka. Kaiken päälle Suomen maksettavaksi määrättiin vuoden 1944 välirauhansopimuksen mukaisesti 300 miljoonan Yhdysvaltojen dollarin arvoiset sotakorvaukset.

Sodan seurauksena myös Suomen Aliupseeriliiton toiminta vaikeutui. Talvisodassa liiton kotipaikka Viipuri jäi uuden rajan taakse. Liiton koko arkisto tuhoutui ja lähes 30 alaostoa menetti kotipaikkansa. Talvisodassa 170 vakinaiseen alipäällystään kuulunut menetti henkensä isänmaan puolesta. Lisäksi monet olivat vammautuneet, menettäen terveytensä ja työkykynsä. Tuossa joukossa oli monia aliupseerikunnan luottamus- ja toimihenkilöitä, joiden varassa toimintaa oli viety eteenpäin. Liiton vuosikokousta ei voitu pitää vuonna 1940, mutta välirauha antoi siihen jälleen mahdollisuuden 11.3.1941. Silloisessa vuosikokouksessa oltiin toiveikkaita ja todettiin, että kahden vuosikymmenen kokemus ja rauhan olot antavat mahdollisuuden kehittää vakinaisen alipäällystön toimintaedellytyksiä. Tämän työn korkeimman päämäärän katsottiin olevan isänmaan menestys ja onni. Tuolle onnelle ei annettu sijaa, sil-

Sota-aikana kaikki hyvä oli "kortilla". Lottien kanttiiniauton saapuminen oli rintamamiehelle merkityksellinen, vaikka myyntituotteita oli niukasti.

lä Suomi ajautui maailmanpolitiikan seurauksena uuteen sotaan. Suurin osa liiton alaostosta ei toiminut lainkaan sotien aikana. Liiton johtokunta saatiin koolle seitsemän kertaa, ja seuraavan kerran vuosikokous voitiin pitää vasta vuonna 1945. Toisaalta liitto pyrki heti talvisodan jälkeen toimiin sodan seurausten lieventämisessä. Liitto esitti ylipäällikölle alipäällystön palkkauksen parantamista ja toi esiin ne siirtoväkeen kuuluvien aliupseeriperheiden vaikeudet, millaisissa oloissa he joutuivat kotiaan perustamaan. Sotamarsalkka Mannerheim asetti ulkomailta kerätyistä lahjavaroista SAUL:n käytettäväksi 2 miljoonaa markkaa. SAUL:n palkkaustoimikunnan te-

kemän suunnitelman mukaan sodassa kotinsa menettäneet aliupseeriperheet saivat hetekoita, lipastoja ja keittiövälineitä 800 – 1 000 markan arvosta. Lisäksi alipäällystön kuuluneiden sankarivainajien orvoille annettiin 1 000 markan säästökirja. Avustettavien suuren määrän vuoksi valittiin tehtävää hoitamaan avustustoimikunta. Toimikunnan työ oli osittain kesken jatkosodan alkaessa.

Liiton toiminta jatkui ontuen

Liiton toiminta jatkui Viipurin menettämisen jälkeen Helsingissä, mistä se vuokrasi tilat Kustannusosakeyhtiö Sälälältä. Kalustoksi hankittiin kirjoituspöytä ja kaksi tuolia, kaksi nojatuolia ja tupakkapöytä sekä kirjoituskone. Osa tästä kalustosta oli käytössä vielä 1950-luvun puolivälissä. Sodanajan epävakasta oloista huolimatta liiton toiminnassa saavutettiin arvokkaita tuloksia. Yksi näistä oli se, että yhteydenpito maamme sotilasjohtoon parani huomattavasti. Liiton esitykset palkkauksen parantamiseksi saivat myönteisen ratkaisun vuonna 1943. Alipäällystystä lakattiin rinnastamasta miehistöön, mikä oli ollut paremman palkkauksen esteenä. Sota ja sodan jälkeinen puolustusvoimien uudelleen organisointi aiheuttivat liitolle paljon töitä jäsenkunnan ylläpitämiseksi, sillä vain vajaa puolet 4 500 aliupseerista oli liiton jäseninä. Työtä vaikeutti se, että useiden kerhojen toiminta oli lakanut tai ei ollut vielä alkanut sodan jälkeen.

Sota toi säännöstelyn

Sotavuodet merkitsivät kaikille suomalaisille asemasta riippumatta pitkää taloudellisen ahdingon aikaa. Syyskuussa 1939 säännöstelyn keskuselimeksi perustettiin kansanhuoltoministeriö. Säännöstelyn kohteiksi tulivat mm. elintarvikkeet, tekstiilit, nahkatavarat ja polttonesteet. Ensin kortille menivät elintarvikkeet ja syksyllä 1940 myös tekstiilit. Vuoden 1942 alussa tilanne oli jo kireä ja musta pörssi kukoisti. On arvioitu, että kolmannes viljatuotteista ja ravasta kulki mustan pörssin kautta. Säännöstelyn tiukentuessa annosten niukkuus pakotti kaupunkilaiset yhä suuremmin joukoin hamstrausmatkoille maaseudulle. Monilla aliupseeriperheillä oli maaseututausta, jonka myötä saatiin kotoa apua jauhojen ja maitotuotteiden muodossa.

Kahvin normaalikulutus oli ennen sodan syttymistä noin 6 kg vuodessa. Kun säännöstely alkoi, oli jaettava annos aluksi 1/4 kg henkeä kohden kuukaudessa. Vuonna 1941 jaettiin kortilla viimeinen erä puhdasta kahvia, ja sen tilalle tuli kahvin korvike, jonka sisälsi viljaa, sokerijuurikasta ja sikuria sekä hieman aitoa kahvia. Sokerin käyttö laski pula-aikana noin neljännekseen

normaalista, ja sokerin vastike sakariini tuli käyttöön vuonna 1943. Makeisten valmistus lopetettiin kokonaan samana vuonna. Joissakin aliupseeriperheissä lapsille tarjottiin makeannälkään sakariinivedessä liotettuja porkkanan paloja.

Raaka-ainepulan vuoksi myös jalkineet ja vaatetavarat joutuivat kortille. Paperi ja sil-la olivat tekstiilien pääasialliset materiaalit. Jalkineiden tuotanto laski neljännekseen entisestä, ja tästäkin määrästä suurin osa meni armeijan käyttöön. Siviiliväestö sai tulla toimeen korvikejalkineilla, joiden raaka-aineena käytettiin etupäässä puuta ja paperikangasta. Tehdastekoisten jalkineiden rinnalla käytettiin kotona valmistettuja tallukkaita ja tohveleita.

Työvoimapulan vuoksi jouduttiin toimeenpanemaan yleinen työvelvollisuus, joka koski 15 - 65-vuotiaita. Aluksi työvelvollisuus käsitti vain ne alat, jotka suoraan tai välillisesti palvelivat maanpuolustuksen tarpeita. Myöhemmin työvelvollisuutta laajennettiin, esimerkiksi vuonna 1942 polttopuutilanne koko maassa oli erittäin vaikea. Valtion kehoitus "Motti mieheen - miljoona mottia talkootahdissa" sai hyvän vastaanoton. Miljoonan motin tavoite saavutettiin vuonna 1942 ja vuonna 1943 hakattiin 1,5 miljoonaa mottia halkoja. Näihin töihin osallistuivat myös aliupseeriperheiden naiset ja lapset kykyjensä mukaan.

Aliupseeriperheiden toimeentulo oli sodan aikana niukkaa, mutta sitä osaltaan helpotti se, että Puolustusvoimien viranhaltijoille maksettiin palkkaa. Pääosa perheistä jäi asumaan entisille asuinpaikkakunnilleen. Vielä muutama vuosi sodan jälkeenkin huomattava määrä aliupseerien perheistä asui puolisoistaan erillään, koska puoliso oli si-joitettu töihin uudelle paikkakunnalle, missä asuntoja ei ollut saatavilla.

Ulkomaankaupan vilkastuttua vuoden 1946 keväällä elintarviketilanne alkoi helpottua. Leipäannoksia voitiin suurentaa

ja kevättälvella kauppoihin saatiin oikeaa teetä ja kahvia. Vuonna 1947 sokeriannos kaksinkertaistettiin. Juhlahetkiä vietettiin muutamissa aliupseeriperheissä, joissa Amerikan sukulaisilta saatiin paketti, jossa oli kahvia peltipurkissa ja värikkäitä kankaita naisten asuihin. Kansanhuoltoministeriö lopetti toimintansa vuonna 1950, mutta lopullisesti kulutustavaroitten säännöstelystä päästiin irti vasta keväällä 1954.

Vakinaisen väen aliupseerien merkitys sodassa oli huomattava, mikä on arvovaltaisella taholla tunnustettu. Siitä kertoo myös se, että 31 sotilasuransa kanta-aliupseerina aloittanutta nimettiin Mannerheim-ristin ritariksi. Lentomestari Eino Juutilainen sai arvon kaksi kertaa.

Suomeen kahvia alkoi tulla 1720-luvulta lähtien turkulaisporvarien varustamissa laivoissa. Kahvia juotiin aluksi eniten rannikolla ja säätyläiskodeissa. Ruotsi-Suomessa 1685 kahvin käyttöä rajoitettiin veroilla ja ylellisyystuotteen tuonti- ja käytökielloilla kolmeen eri otteeseen, kunnes kuningas kumosi sen vuonna 1802. Talvisodan alussa eli vuonna 1939 kahvin maahantuonti keskeytyi, ja suomalaiset joutuivat juomaan erilaisia kahvin korvikkeita. Sodan jälkeen vuonna 1946 kahvilaivan saapuminen oli suuri mediatapahtuma.

Sauvakävely sopii kaikille

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Mikko Perón

Sauvakävely on monipuolista kestävyysharjoittelua, ja se sopii niin kestävyysharjoitteluun kuin tueksi painonhallintaan. Kun kädet tulevat jalkojen kaveriksi kävelyyn, harjoituksen teho kasvaa merkittävästi. Sauvakävely on oikein suoritettuna noin 20 % tehokkaampaa kuin kävely. Hapenkulutus kasvaa, syke nousee, askel pitenee, kävelyryhti paranee, rinta- ja kaularangan liikkuvuus paranee, niska-hartiaseudun lihasperäiset kivut vähenevät. Sauvakävely lisää aerobista kuntoa ja vahvistaa erityisesti käsien ja hartioiden lihaksia.

Sauvakävely kuntoilumuotona tulee eriyttää ns. dementiaikävelystä, missä ulkoilutetaan sauvoja. Tämä sauvakävelyn muoto on erityisesti vanhemman väestön suosiossa. Toki tämäkin liikuntamuoto on kävelyyn verrattavissa, ja sauvojen mukanaolo tuo turvallisuutta epätasaisessa maastossa tai liukkaalla liikuttaessa.

Varusteet

Kun haluaa sauvakävelystä tehokasta lii-

kuntaa, on hyvä kiinnittää hieman huomiota varustukseen. Harrastuksen alkuvaiheessa tavalliset, kuitenkin vaimennetut, lenkkikengät käyvät hyvin. Harrastuksen jatkuessa ja maastoon mentäessä kannattaa hankkia tarkoitukseen sopivat, tukevat jalkineet. Apua kenkävalintaan löytyy asiantuntevasta urheiluliikkeestä.

Tärkeimmät ovat kuitenkin sauvakävelysauvat. Ja ei, ei kannata käyttää samoja sauvoja mitä lumikenkäilyssä. Sauvojen valintaan vaikuttavat henkilön pituus, vartalon (käsien ja jalkojen) mittasuhteet sekä sauvakävelykokemus. Sauvojen pituuteen on olemassa useitakin laskutapoja. Sauvat ovat oikean mittaiset, kun käsivarsi on suorassa kulmassa ja kävelijällä on kengät jalassa sekä sauvan kärki on maassa. Laskukaavana voidaan käyttää oma pituus - 50 cm tai 0,68 x oma pituus. Kaikki kaavat antavat suurin piirtein saman vastauksen. Mieluimmin tulee valita pari senttiä liian lyhyet kuin pitkät sauvat.

Sauvassa on syytä olla kättä tukeva, säädettävä hihna, jolloin sauvaan ei tule liiallis-

ta puristamisen tarvetta. Sauvan putkiosan tulisi olla kevyttä materiaalia, hieman joustavaa sekä kestävä. Sompaosassa tulee olla kova metallipiikki maastossa liikkumista varten ja erillinen, piikkiin kiinnitettävä asfalttitassu liikuttaessa kovalla alustalla. Hyvin muotoiltu piikkiosa iskeytyy maahan oikeassa kulmassa eikä lipsu. Asfalttitassu vaimentaa tärähdystä.

Tekniikka

Sauvakävelyssä tekniikka on kaikki kaikesa, mikäli siitä haluaa kaiken hyödyn ja tehot irti. Aloittelevan sauvakävelijän kannattaa aloittaa roikottamalla sauvoja rennosti ja etsimällä luonnollinen kävelyrytmi. Kun rytmi on löytynyt, askeleeseen yhdistetään vastakkaisen sauvakäden työntö taakse. Sauvakävelyssä kävelyasento on hieman etuviisto, hartiat pidetään rentoina ja varpaat sekä polvet osoittavat eteenpäin. Sauva painetaan maahan vartalon takana, vastakkaisen jalan kantapään tasolle tai taaemmaksi. Sauvoja pidetään rennosti, sormet irtoavat sauvasta aina taaksepäin suuntautuvan työntönsä aikana. Sauvojen liikesuunta on suoraan eteen ja taakse, ja ne pidetään vartalon lähellä. Lisää tehoa saat pidentämällä askelta, työntämällä pakarasta asti sekä ponnistamalla päkiällä.

Lisää tietoa sauvakävelystä ja vinkkejä löydät esim. sauvakävely.fi-sivulta. Ei muuta kuin liikkumaan ja nauttimaan liikunnan riemusta.

Golffaajat kohtaat Vierumäellä

Päällystöliiton mestaruuksista mitellään Classic-kentällä sunnuntai 6.8. klo 12 alkaen.

Kilpailuun tulee ilmoittautua 1.8. mennessä, s-postilla caddie.master@vierumaki.fi tai puhelimella 010 577 7 031 sekä tiedoksi vesa.tirkkonen@mil.fi. Ilmoittautumisessa on mainittava pelaajan nimi, kotiseura, yhdistys ja tarkka hcp. Lähtöaikatoiveita voi esittää ilmoittautumisen yhteydessä. Kilpailumaksu 70 € maksetaan kilpailupaikalla caddiemasterille ilmoittautumisen yhteydessä.

Tiedot kilpailusarjoista, palkinnoista ja majoitusmahdollisuuksista löytyvät Päällystöliiton kotisivuilta.

Kilpailun järjestäjänä toimii Lappeenrannan Päällystöyhdistys ja kilpailun johtajana Vesa Tirkkonen.

Tiedustelut vesa.tirkkonen@mil.fi tai 0299 460 334.

Palveluksessa olevan jäsenistön kuntoliikunnan tukeminen

Päällystöliitto ry tukee jäsenten kuntoliikuntaa. Vuoden 2017 aikana ei järjestetä erillistä kuntoliikuntatapahtumaa. Jäsenen on kuitenkin mahdollista anoa osa kuntoliikuntatapahtuman osallistumismaksusta maksettavaksi liiton varoista. Jäsenen tulee tapahtumassa edustaa Päällystöliittoa. Tuki voidaan maksaa yksittäiselle jäsenelle tai joukkueelle. Tuen suuruus on enintään 50 % osallistumismaksusta. Anomus lähetetään urheilujohtajalle (mika.raisanen@paalystoliitto.fi), mukaan tulee liittää kuittikopio osallistumismaksusta, linkki/ote tuloksista sekä maksuysteytiedot.

Liiton kilpailukutsut ja ohjeet valmennuspatruunoiden hausta löytyvät Päällystöliiton kotisivuilta.

Kapteeni Aki Aarikka:

Keilailu on hyvä henkireikä hektiseen työrytmiin

Teksti: Juha Susi Kuva: Aki Aarikka

Työssäni hankittu kokemus opettamisesta ja kouluttamisesta on auttanut minua eteenpäin valmentajan urallani. Kun radalle menee joko itse pallon kanssa tai valmentamaan, ei ehdi työasioita miettiä, summaa Vuoden urheiluteko -palkinnon vastaanottanut **Aki Aarikka**.

Huomionosoitus tuntuu Aarikasta hyvältä, niin henkilökohtaisesti kuin lajin kannalta. Keilailu on Suomen menestynein palloilulaji, josta on tullut yli 300 PM-, EM- ja MM-kisamitalia.

- Palkinnoistaan huolimatta keilailu on näkyvyydeltään ja mediaseksikkyydeltään pieni laji, jolle kaikenlainen huomio on hyväksi. Palkinnon perusteena ovat Aarikan ansiot keilailussa. Ne jakaantuvat kahteen eri alueeseen, valmennukseen ja järjestötoimintaan. Valmentajan ura on tuonut kahdeksan EM-mitalia henkilökohtaisille valmennettaville sekä Vuoden valmentaja -palkinnon Suomen Keilailuliitolta Aarikalle itselleen. Henkilökohtaisten valmennettavien lisäksi Akillä on myös Suomen Keilailuliiton alle 15-vuotiaiden tulevaisuudenryhmä valmennettavana.

Harrastukseen kuuluva järjestötoiminta on johdattanut Akin paikallistasolta nykyiseen tehtävään Suomen Keilailuliiton liittovaltuuston puheenjohtajaksi.

- Päällystöliiton edunvalvontatyö ja hyvät toimintamallit, joita olen vuosien varrella saanut, ovat antaneet itsevarmuutta ryhtyä järjestöaktiiviksi myös keilailun saralla.

Aarikka on viettänyt aikaansa keilaradalla pikkupojasta asti. Sinne hänet vei vanhempien keilailuharrastus.

- Omat keilailutaidot eivät ole kummoisiin saavutuksiin riittäneet, paikallisella tasolla olen kylläkin ihan hyvin pärjännyt. Muiden valmentaminen vie nykyään lähes kaiken ajan omaltakin harjoittelulta.

Kapteeni Aki Aarikka, 48 v.

- Luottamusmies
- Palvelee Panssariprikaatissa, Jääkärykistöröykmentin Panssari-kranaatinheitinkomppaniassa aliupseerikurssien johtajana.

Valmiutta juhla- vuoden merkeissä

Teksti: Minna Paukku

Kuvat: Riitta Tapiomäki ja Tuukka Kiviranta

Päällystön Naisten Liiton hallitukselta osa oli mukana Naisten Valmiusliiton Leijona 2017 NASTA -harjoituksessa.

Panssariprikaatissa Hattulassa pidetty harjoitus oli Suomi 100 -juhlavuoden tapahtuma. Samalla juhlistettiin Naisten Valmiusliiton 20-vuotistaivalta.

Harjoituksen johtajana toimi Päällystön Naisten Liiton puheenjohtaja **Pirkko Lokinperä**. Tervetuliaispuheessaan hän korosti sitä, että naisten kiinnostus arjen turvallisuuteen ja varautumiseen ei ole laantunut - päinvastoin tietoisuus ympärillä tapahtuvaan on lisääntynyt. Tarve ja halu kouluttautua poikkeusoloista selviytymi-

seen kasvaa koko ajan. Hän toi myös esiin sen, että me naiset olemme toisiamme varten, niin harjoituksessa kuin arjessakin, kukaan meistä ei pärjää yksin.

- Aina on tilanteita, joissa tarvitaan toisen apua, Lokinperä totesi.

Tarjolla harjoituksessa oli 12 kurssia eli jokaiselle jotain: Jokanaisen selviytymispakki, Auto ja nainen, Etsintä ja maastoensiapu, Informaatiovaikuttaminen, Johtajakoulutus, Koira maamme turvana, Kouluttajakoulutus, Kyberturvallisuus, Makean toiminnan joukot, Selviytyminen maastossa, Väepelikurssi ja Hattulan kunnan arkiturvallisuuskurssi. Lähes kaikki kurssit täytyivät muutamassa tunnissa.

Päällystön Naisten Liiton hallitukselta mukana olivat Satu Rajala, joka toimi koulutuspäällikkönä, toimistossa ahersi Arja Haakana, kuljetuspäällikkönä toimi Kati Räisänen ja harjoitusta johti Pirkko Lokinperä. Leijona Sanomien taitosta ja ulkoasusta vastasi Minna Paukku, joka teki töitä etänä Kauhavalta käsin (erillinen kuva).

Leijona 2017 -harjoituksesta voit lukea lisää Naisten Valmiusliiton sivulla olevista Leijona Sanomista.

Lomalle edullisesti

Päällystöliiton evp-yhdistys ry tarjoaa yhteistyökumppaneidensa Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n (MTLH) kanssa sekä RAY:n tuella mahdollisuutta hakeutua Työt takana -lomalle. Lomalle hakeutuminen ei

edellyttää jäsenyyttä. Hakeutua voi www.mtlh.fi-sivujen kautta ja lähettää sen sieltä suoraan lomajärjestölle. Samoilta sivuilta löytyy myös tulostettava ja postitettava hakeamus. Lomakkeen toisen sivun alalaidasta löytyy palautusosoite, joka on Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry., Mannerheimintie 31 B 20, 00250 HELSINKI.

Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei käsitellä, henkilötunnus, osoitetiedot, tulotiedot myös puolison osalta, vaikka lomaa anoi vain itselleen sekä perustelut ovat välttämättömät. Avio-/avoparia kohden riittää yksi hakemus. Muista lomaketta täyttäessäsi mainita yhdistys eli Päällystöliiton evp-yhdistys ry.

Asiaa evp-yhdistyksessä hoitaa Pertti Heikkilä. Mikäli tarvitset lisätietoja, ota yhteyttä puh. 040 703 3933 tai pertti.heikkila@pp1.inet.fi

Kesäpäivät Seinäjoella

Päällystöliiton evp-yhdistyksen kesäpäivien tukikohtana on Hotelli Cumulus 26. - 27.8. Ilmoittautuminen klo 11, jonka jälkeen on lounas. Iltapäivällä on tutustuminen Suojeluskunta- ja Lottamuseoon. Taikuri aloittaa showsa klo 18 hotellin salissa, klo 18.30 jälkeen siirrymme ravintolan pöytiin ja show jatkuu. Noin klo 19.30 aloitamme illallisen ja ilta päättyy orkesteritansseihin. Sunnuntaina aamupalan jälkeen kuulemme vielä Suomi 100 -teemaisen luennon Pohjanmaan tapahtumiin liittyen. Kaikki tämä hintaan 100 euroa, perjantaina majoittuvat 140 euroa. Mikäli et majoitu ja osallistut ainoastaan illalliselle, on hinta 50 euroa ja koko lauantapäivän ohjelma maksaa 60 euroa.

Ilmoittautumiset Lauri Sundille lauri.sund@pp1.inet.fi tai puhelimella 0500 736 383 30.6. mennessä ja samalla maksu yhdistyksen tilille FI50 1131 3000 1083 93.

Evp-risteily lokakuussa

Jäsenristeily Tallinnaan järjestetään 2. - 3.10., ohjelma kuten toukokuussa. Tarkeimmat ohjeet ilmoittautumisesta tulevat seuraaviin Päällystölehtiin ja kotisivuille.

Niin monen vuoden jälkeen

Viesti- ja teleteknisen linjan Luutnanttikurssi 3:lla opiskelleet tapasivat toisensa muistelusten merkeissä Hämeenlinnassa 22.4. Tapaaminen oli järjestyksessään kolmas. Riihimäellä vuonna 1976 järjestetyn kurssin vahvuus oli 24 oppilasta. Ikäjakama oli varsin suuri - nestori oli tuolloin jo 40 täytännyt ja juniori 30-vuotias. Hämeenlinnaan oli vielä jaksanut lähteä puolet eli 12 henkilöä, osa puolisoineen. Museo Militariassa Linnankasarmilla järjestetyn tapaamisen koollekutsujina olivat **Erkki Kaarakainen** ja **Raimo Leppänen**. Muistelusten lisäksi päivään sisältyi historiallista antia Suomen sotahistoriasta aina Ruotsin vallan ajoilta Lapin sotaan asti. Muistelot jatkuivat Hotel- li Aulangolla, missä nautittiin maukas veljesillallinen ja juttua riitti myöhään yöhön.

Peruskurssi 48

Peruskurssin 48:n valmistumisesta tulee kesällä kuluneeksi 26 vuotta. Kutsumme kaikki kurssilta valmistuneet kurssitapaamiseen Maasotakoululle, Lappeenrantaan 26. - 27.8. Kokoontuminen 26.8. klo 12 Rakuunamäellä, rakennus 3:ssa (Maasotakoulun esikuntarakennus). Ohjelmaan sisältyy Maasotakoulun esittely, Lappeenrannan kiertoajelu ja risteily Saimaalla. Ilmoittaudu tapahtumaan sähköpostitse sekä maksamalla osallistumismaksu, jonka määrä ilmoitetaan osallistujille myöhemmin. Ilmoittautuminen tulee voimaan osallistumismaksun maksettuasi. Kurssimajoitus on varattu RAK 9, Rakuunamäeltä (2 hh, WC, suihku, vuodevaatteet). Ilmoittautumiset: antti-pekka.kaarna@mil.fi ja jorma.lindfors@mil.fi tai Jorma Lindfors, puh. 0299 461 105.

Peruskurssi 32

Tervetuloa Mikkeliin 11. - 13.8.. Lisätiedot, ohjelma ja ilmoittautumiset 10.7. mennessä:

Hannu Martikainen, martsu52@hotmail.com, 050 430 3230

Risto Mikkonen, risto.rom@gmail.com, 040 965 0217

Varuskuntaelämää Lappeenrannassa

Varusmiehillä, sotakoulun oppilailla, kanta-henkilökunnalla ja varuskunnan siviiliyöntekijöiden lisäksi kaupunkilaisilla on monenlaisia muistoja ja kokemuksia varuskunnasta ja sen toiminnasta.

Keräämme nyt Lappeenrannan varuskuntaan liittyviä muistoja. Kirjoita kokemuksistasi!

Kirjoitukset tallennetaan tutkijoiden käyttöön Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Joensuun perinnearkistoon. Voit lähettää myös kertomukseesi ja Lappeenrantaan liittyviä valokuvia ja äänitteitä. Keruun järjestävät SKS ja ATOP ry yhdessä.

Kirjoita omalla kielelläsi ja tyylilläsi. Voit myös äänittää muistelusi tai haastatella henkilöä, jolla on varuskuntaan liittyviä muistoja tai tarinoita. Kirjoita vastaukseesi suostumukseksi siihen, että lähettämäsi aineisto arkistoidaan nimelläsi perinnearkistoon. Mikäli keruun aineistoja julkaistaan, niin valittujen tekstien ja kuvien lähettäjiin ollaan yhteydessä.

Lähetä kirjoituksesi 30.12.2018 mennessä osoitteeseen: SKS, Joensuun perinnearkisto, PL 111, 80101 Joensuu tai sähköpostilla osoitteeseen keruu@finlit.fi, merkitse aihekenttään tunnus "Varuskuntaelämää Lappeenrannassa". Voit vastata myös internetissä osoitteessa www.finlit.fi/arkistot/keruut/varuskunta/.

Lisätietoja: Arkistotutkija Jukka Timonen, SKS:n Joensuun perinnearkisto, p. 040 730 1739, jukka.timonen@finlit.fi ja ATOP:n puheenjohtaja Keijo Koivisto, p. 040 719 2308, keijo.t.koivisto@kolumbus.fi

KAIKKI MITÄ ET OLE KOSKAAN HALUNNUT TIETÄÄ KUOLEMASTA

löytyy nyt yhdestä paikasta.

Puolet suomalaisista ei ole varautunut mitenkään omaan kuolemaansa. Aihe herättää paljon kysymyksiä, joihin on vaikea löytää vastauksia. Kokosimme hyödyllistä tietoa ja kiinnostavia artikkeleita yhteen paikkaan. Hyödynnä järjestösi jäsenetu ja laita henkivakuutuksesi kuntoon. Samalla saat neuvoja esimerkiksi testamentin laatimiseen ja muuhun varautumiseen, jolla voit keventää lähimmäistesi taakkaa, jos pahin tapahtuu.

henkivakuutuskuntoon.fi

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

Katso
**KUINKA VOIT
VARAUTUA**

Ole huoletta. Me autamme.